Nr. 11

Zitting van dinsdag 5 juli 2022

Voorzitter: mevrouw R.W.J. Melissant-Briene, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden: de heren B.C.S. Bahlmann en A. Boutachkourt (vanaf 20.25 uur), de dames E.L. Dansen, P. de Groot en E.W.H. Hamann, de heren M.C. Houtepen, J. Klein, A. Koçak en A. Krol, de dames A. Mager en G. Metz, de heren T. van der Meijden en J.C. Oostrum, mevrouw W. Paans, de heer M. de Pagter, mevrouw L.P.W. Pellikaan, de heren F. Polatli, N. van Santen en P.C.J. Schefferlie, mevrouw D. Stevens, de heren I. Tekir, D. van Veen en C. van Willigen.

Griffier: de heer H. Sepers.

Tevens aanwezig de wethouders R.P. van Doesburg, J.P. van der Geest, E.C.M. Kraaijeveld en D. van Zanten, alsmede mevrouw H. Kromkamp (gemeentesecretaris).

Afwezig: mevrouw J. van Oversteeg.

*

1. Opening (20.00 uur). 2
2. Ingekomen stukken / mededelingen. 2
3. Vaststellen agenda. 2
4. Raadsvoorstel Perspectiefnota 2023-2026 2023 (*811800*). 2
5. Algemene beschouwingen vanuit de fracties. 3
   Stadsbelang 3
   Democraten Gorinchem 4
   PvdA 5
   VVD 8
   ChristenUnie-SGP 9
   Gorcum Actief 11
   D66 12
6. Schorsing (20.48-21.33) 14
7. Eerste termijn college. 14
   Wethouder Van Zanten 15
   Wethouder Kraaijeveld 16
   Wethouder Van der Geest 18
   Wethouder Van Doesburg 19
8. Schorsing (22.03-22.37) 25
9. Tweede termijn fracties 26
10. Schorsing (23.37-23.54) 45
11. Tweede termijn college 45
12. Schorsing (00.07-00.26) 48
13. Afronding en besluitvorming 48
14. Sluiting. 52

1. Opening (20.00 uur).

De voorzitter: Dames en heren, leden van de raad, van harte welkom in deze ingelaste vergadering waarin we gaan spreken over de perspectiefnota. Hartelijk welkom ook alle mensen op de publieke tribune en uiteraard ook de mensen die thuis meekijken, nu of later.
Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Van Oversteeg. Wij wensen haar beterschap.
De heer Boutachkourt heeft laten weten wat later ter vergadering te zullen komen.

2. Ingekomen stukken / mededelingen.

De voorzitter: Dames en heren. Ingekomen stukken zijn er niet voor deze vergadering, behalve de stukken die betrekking hebben op de perspectiefnota die we vanavond gaan behandelen.
Bij wijze van mededeling kan ik u wel het volgende melden. Bij dit soort bijzondere vergaderingen, een van de hoogtepunten in het politieke jaar, doet het gemis van de mensen die op dit moment niet aanwezig kunnen zijn zich extra voelen. Vanuit de raad zal een bloemetje gaan richting mevrouw Alba Heijdenrijk van D66, daarmee aangevend dat we haar niet zijn vergeten. We wensen haar heel veel beterschap. Tegelijkertijd zijn we ook blij met haar vervanger, de heer Van der Meijden.

3. Vaststellen agenda.

De voorzitter: Dames en heren. Vanuit de agendacommissie is aangegeven dat in deze vergadering geen ruimte is voor mondelinge vragen. Er liggen ook geen verslagen ter vaststelling voor, zodat we ons geheel kunnen richten op de perspectiefnota.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter: Dames en heren. Zoals eerder aangegeven, kan mevrouw Van Oversteeg wegens ziekte vanavond niet aanwezig zijn. Een aantal van de opmerkingen die zij had willen maken heeft zij doorgegeven aan de heer Oostrum, die een gedeelte van de spreektijd van het CDA hiermee zal invullen, maar dat zullen in totaliteit zeker niet de minuten spreektijd zijn die het CDA anders zouden toevallen.

4. Raadsvoorstel Perspectiefnota 2023-2026 2023 (*811800*).

De voorzitter: Dames en heren. In de raadssessies is hierover gesproken en we gaan nu over tot de algemene beschouwingen van de fracties. De fracties geven hun visie op de perspectiefnota 2023. U kunt vragen stellen aan elkaar en aan het college, er kunnen moties en amendementen ingediend worden en u kunt de stukken, zoals bekend, toesturen aan griffie@gorinchem.nl, die vervolgens in iBabs zullen worden geplaatst.
Een korte inleiding voor degenen die zich afvragen wat de perspectiefnota eigenlijk is, want dat is toch echt wel een beetje jargon in gemeenteland. De perspectiefnota is een stuk waarin de beleidsuitgangspunten staan voor de begroting die het college aan het voorbereiden is. We bespreken vanavond dus eigenlijk de kaders waarbinnen het college de begroting opstelt voor het volgend jaar, en ook wel in meerjarenperspectief. Die begroting gaan we behandelen in het najaar. Dat is het moment waarop de raad kan

toetsen of het college, gegeven de uitspraken van de raad in deze vergadering, z'n werk goed heeft gedaan en de begroting dus keurig binnen die kaders is gebleven. Deze vergadering is daarom best belangrijk. Tegelijkertijd zitten we ook wel een beetje in een bijzondere situatie, want dit noemen we een zogenaamde beleidsarme perspectiefnota, d.w.z. dat er niet echt nieuw beleid in zit, en dat komt omdat we midden in een collegewisseling zitten, en dan is het bestuurlijk niet heel chic om er allerlei nieuwe elementen in op te nemen terwijl het nieuwe college aanstaande is. Aan de andere kant moeten we wel een perspectiefnota vaststellen, want er zullen beleidsuitgangspunten vastgesteld moeten worden om een begroting te kunnen opstellen.
Op deze manier hoop ik het een beetje uitgelegd te hebben. Mochten er mensen zijn, bijvoorbeeld op de publieke tribune, of thuis, die er wat meer van zouden willen weten, dan kunnen ze altijd contact opnemen met mij, met de griffie, met leden van het college, of de gemeenteraad.

5. Algemene beschouwingen vanuit de fracties.

De voorzitter: De algemene beschouwingen zullen worden gehouden in volgorde van fractiegrootte. Afgesproken is een spreektijd van maximaal vier minuten per fractie, waarbij aan de PvdA iets meer spreektijd zal worden toebedeeld in verband met de afwezigheid van mevrouw Van Oversteeg van het CDA.
Het woord is om te beginnen aan de heer Van Veen namens Stadsbelang.

De heer Van Veen: Dank u wel, voorzitter.
Geachte aanwezigen. Voor ons ligt de perspectiefnota 2023-2026. Mede door ontwikkelingen in het gemeentefonds kunnen we voor de jaren tot en met 2026 uitzien naar positieve begrotingssaldi, van 2023 oplopend tot en met 2026, met een piek in 2025 en eindigend in 2026 met een plus van 2,5 miljoen euro. Het is een perspectiefnota voorgesteld door het huidige college, waarbij wij als Stadsbelang ons kunnen vinden in een groot gedeelte van de uitgangspunten, zoals deze zijn opgesteld vanuit het huidige beleid.
Hoewel wij in 2021 met incidentele meevallers te maken hebben gehad, noteerden wij voor 2021 ook een flinke plus als deze niet zouden hebben plaatsgevonden. Zoals nu uit de perspectiefnota blijkt, is dat ook voor de komende jaren het geval. Er zijn echter ook veel zaken blijven liggen en vooruitgeschoven, dat kunnen we niet ontkennen. Maar we staan in de aankomende periode ook voor grote uitdagingen, waardoor er ook geïnvesteerd zal moeten worden. Doordat de gemeente qua bandbreedte boven de weerstandsratio zit, is er een mogelijkheid om bijna 4 miljoen euro vanuit de algemene reserve vrij te maken voor aanvullende investeringen, zonder dat de schuldpositie in gevaar komt. Er zijn uitdagingen op het gebied van mobiliteit, klimaat en niet te vergeten De Nieuwe Doelen. We kunnen nu wel heel mooi zeggen dat we een begrotingsoverschot hebben, maar zolang dat geld niet in liquide vorm op de bank staat, zul je dat geld toch echt moeten lenen. Dat wil je natuurlijk zoveel mogelijk voorkomen met rentestijgingen in het vooruitzicht en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten. Mede door de grote uitdagingen willen wij daarom de onderwijsinvesteringen, IHP, nog even parkeren, zodat het nieuwe college zich hierover ook nog kan ontfermen. Mijn collega van ChristenUnie/SGP zal hierover een amendement indienen en ook verder toelichten.

Resumé. Vooralsnog begroot een begrotingsoverschot voor de aankomende jaren, maar grote uitdagingen in het verschiet, waarbij wij echt goede keuzes moeten gaan maken en prioriteiten stellen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Democraten Gorinchem, mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Vanavond bespreken we de laatste perspectiefnota van dit college, een college dat vier jaar geleden gestart is met een stevig en noodzakelijk ambitieniveau en dit ook heeft waargemaakt, of de route daarvoor heeft uitgestippeld, via visies, investeringen en concrete realisaties op het gebied van onder andere duurzaamheid, woningbouw, onderwijshuisvesting en mobiliteit. Ik begin mijn eerste termijn dan ook graag met te stellen dat wij trots zijn op de afgelopen vier jaar en hoe dit college een robuust toekomstperspectief voor de stad heeft gecreëerd, niet alleen door het hoge ambitieniveau vast te houden, maar ook door perspectief te bieden op het afbouwen van de schuldenpositie en gelijktijdig financiële ruimte over te laten voor toekomstige colleges en ambities, en dat ook nog eens tegen de achtergrond dat gemeenten al lange tijd te maken hebben met te weinig compensatie vanuit het Rijk, een coronacrisis door ons land is getrokken en een voortdurende oorlog in Oekraïne een andere economische realiteit heeft veroorzaakt. Voorzitter, dan kan het op papier wel een perspectiefnota zijn met voornamelijk technische en feitelijke ontwikkelingen, maar het kunnen creëren van zo'n financiële uitgangspositie voor de stad, terwijl je ambities waarmaakt en blijft investeren, beseffende de zojuist geschetste context, dan is dat gewoon erg bijzonder.
Inzoomend op de perspectiefnota, kunnen we zien dat de gemeente in het financieel meerjarenperspectief miljoenen euro's overhoudt op de begroting. Dit komt voornamelijk door een opwaartse bijtelling van het gemeentefonds. Ook zien we dat de algemene reserve een ongekende omvang heeft, waardoor naast het gebruikmaken van het begrotingssaldo een tweede mogelijkheid ontstaat om nieuwe investeringen mogelijk te maken. Wat ons betreft wordt deze ruimte benut voor starterswoningen, het verduurzamen en vergroenen van onze stad en het bestrijden van armoede.
Op dit laatste punt komen wij ook meteen een concrete suggestie. Wij dienen samen met de Partij van de Arbeid, D66 en het CDA een amendement in om de lokale lasten in 2023 niet te verhogen. Door de energie- en woningcrisis, waardoor energierekeningen torenhoog zijn en huishoudens soms noodgedwongen een te hoge huur betalen, en de enorme prijsstijgingen in 2022, nemen de financiële zorgen onder de Gorcumse huishoudens toe. Naast de minima-huishoudens zien we ook dat de financiële kwetsbaarheid van de middeninkomens toeneemt en ook zij door de koopkrachtdaling en de energiecrisis in de problemen zijn, of dreigen te komen. Voorzitter, dan vinden wij een verhoging van de lokale lasten bovenop alle lasten die voor inwoners nu al stijgen niet uit te leggen, zeker niet als de gemeente zelf miljoenen overhoudt per jaar. Om die reden stellen wij via een amendement voor om de lokale lasten in 2023 niet te verhogen met de geïndexeerde 3%. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente hier haar invloed pakt en zijn dan ook blij met de motie van D66, die later vanavond wordt ingediend, om de inkomensgrens van de minimaregelingen te verhogen naar 130% van het wettelijk sociaal minimum. Hierdoor zal de financiële kwetsbaarheid van onze inwoners nog meer ondervangen kunnen worden.

Als laatste willen wij het college graag via een motie oproepen om meer zitgelegenheden te creëren in de stad, op verschillende locaties een voorziening waar men even kan gaan zitten, waar mensen worden verleid elkaar te ontmoeten, want bankjes maken de openbare ruimte voor iedereen, mensen zonder eigen buitenruimte, ouderen, of mensen die slecht ter been zijn, om even uit te rusten. Daarom roepen we via de motie 'Meer bankjes in de stad' het college op concreet meer zitgelegenheid te realiseren door 25 bankjes te plaatsen voor juli 2023 en hiervoor een budget van 50.000 euro beschikbaar te stellen. Hierbij willen we het college ook meegeven gebruik te maken van de in de stad aanwezige creativiteit en instellingen, zoals scholen en dagbestedingen, om de zitgelegenheden te realiseren.
Voorzitter. We hebben als gemeente te maken met grote opgaven op het gebied van duurzaamheid, wonen, mobiliteit en armoede. We kijken ernaar uit om op die punten de scherpte met elkaar te vinden tijdens de behandeling van het coalitieakkoord, nog maar twee nachtjes slapen!
Dank u wel.

Amendement A1: Geen verhoging van gemeentelijke lasten
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 5 juli 2022;
stelt het volgende amendement voor:
als beslispunt 2a te wijzigen in:
de financiële uitgangspunten vast stellen waarbij punt 4 van deze uitgangspunten (blz 20 PPN) wordt gewijzigd in:
De tarieven voor onroerende en roerende zaakbelasting, precariobelasting, leges, hondenbelasting, begrafenisrechten en markt- en kadegelden in 2023 niet te verhogen door geen correctie op basis van het indexcijfer (3,0%) toe te passen.

Motie M1: Meer bankjes in de stad
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 5 juli 2022;
roept het college op:
- de stad meer zitgelegenheden aan te bieden in de buitenlucht;
- hierbij gebruik te maken van de in de stad aanwezige creativiteit en instellingen, zoals scholen, werkvoorzieningschappen en dagbestedingen, om de zitgelegenheden te realiseren.
- deze bankjes door de gehele stad te plaatsen op plekken waar veel beweging is van wandelaars en fietsers.
- ernaar te streven om voor juli 2023 25 bankjes geplaatst te hebben en hiervoor een budget van € 50.000 beschikbaar te stellen.

De voorzitter: Dank u wel. PvdA, de heer Oostrum.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter. Zoals ik al heb aangegeven bij de behandeling van de jaarstukken 2021, hebben het college en de gemeenteraad onze stad de afgelopen periode een paar flinke stappen verder vooruit gebracht. De stad staat er goed bij en wordt door de meeste inwoners van stad en regio gewaardeerd om haar goede sociale voorzieningen. Er zijn in de afgelopen raadsperiode beleidsvisies en uitwerkingsplannen vastgesteld op het gebied van mobiliteit, stedelijke vernieuwing, economie en duurzaamheid en er zijn ook in het sociale domein belangrijke ontwikkelingen in gang gezet op het gebied van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning, wellicht een stevige, beleidsmatige basis voor de toekomst. Bovendien laat de jaarrekening een zodanig positief resultaat zien, dat we mogen stellen dat er ook een stevige financiële

basis ligt om verder te bouwen aan een nog mooier Gorinchem, en dat terwijl we al de allermooiste vestingstad zijn. Voorzitter, het kan altijd nóg mooier!
Ondanks deze stevige beleidsmatige en financiële basis, ligt een beleidsarme perspectiefnota voor, omdat daarin nog geen nieuw collegeakkoord of raadsprogramma kon worden verwerkt. We verwachten daarom dat er later bij het vaststellen van een echte perspectiefnota voor 2023-2026 én de begroting 2023 ook ruimte zal zijn voor voorstellen van partijen die geen deel uitmaken van de nieuwe coalitie, maar daarover spreken we a.s. donderdag, overigens voor het eerst. Desondanks geeft u in deze perspectiefnota een voorzet voor een aantal belangrijke uitgaven die zich al aandienen als onontkoombaar en waarover wij dan ook vanavond een besluit gaan nemen. De Partij van de Arbeid plaatst nog wel enkele kanttekeningen bij deze onontkoombare uitgaven.
De eerste. Wij zien bij de autonome ontwikkelingen dat het college rekening houdt met hogere uitgaven voor het minimabeleid. Echter, gezien de sterk gestegen prijen van de normale huishoudelijke uitgaven, zeg maar: de dagelijkse boodschappen, en de energielasten, komen veel meer huishoudens dan alleen de minima voor het einde van de maand aan de bodem van hun portemonnee. Dat vraagt om extra ondersteuning van mensen met lage- en middeninkomens en de financiële positie biedt daarvoor ruimte. Daarom dienen wij samen met Democraten Gorinchem, D66 en het CDA het amendement in om de gemeentelijke tarieven, genoemd in het amendement, in 2023 niet te verhogen. Bovendien komt D66 zo meteen met een motie, die wij van harte mee indienen, om de inkomensgrens voor het minimabeleid te verhogen van 120% naar 130% van de bijstandsnorm.
Ten tweede. Onder het kopje ‘Bedrijfsvoering’ wordt voor ruim driekwart miljoen euro extra aan formatieplaatsen toegevoegd, met name op financieel-, inkoop- en juridisch gebied, voor strategische communicatie en een formatie-uitbreiding van de griffie. Op de laatste na zijn dat functies waarover de gemeenteraad inhoudelijk niet gaat, mits door de organisatie wordt geleverd wat nodig is en wat gemeenteraad en college vragen. Het valt ons echter op, en dan kom ik ook op de tekst van mevrouw Van Oversteeg, dat bij deze vakgebieden een van de grootste speerpunten – want wie had het niet met dikke letters in het verkiezingsprogramma staan? – de ambities zijn op het gebied van woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling. Mevrouw Van Oversteeg had bijvoorbeeld tijdens de vergaderingen over stedelijke vernieuwing of de woningbouwambities de wethouder al horen waarschuwen voor het tekort aan benodigde capaciteit op dat gebied. Om die reden had zij het college destijds gevraagd, en dat doe ik dan nu ook namens haar, wat de actuele stand van zaken hiervan is en wat de reden is dat hier geen ruimtevrager in de perspectiefnota is opgenomen. Is het duidelijk dat we voldoende in huis hebben om deze ambities te verwezenlijken? Voorzitter. Deze ambities, maar ook de ambities op het gebied van duurzaamheid en energietransitie, zijn grote uitdagingen die wellicht vragen om extra capaciteit. Wij horen graag van het college of wij de knelpunten terecht zien, of dat wij knelpunten zien die er niet zijn.
Bij de overige ruimtevragers en bij de investeringen zien we forse uitgaven voor het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs, hogere kosten voor het Gilde Vakcollege Techniek, huisvesting voor Beatrix De Burcht en De Regenboog, het inhuizen van het Yulius Lingewaal College bij het Omnia College en de bouwkundige aanpassingen van de J.P. Waaleschool. Een en ander heeft voornamelijk te maken met gestegen

bouwkosten, maar ook met extra duurzaamheidsmaatregelen en het binnenklimaat. Het is noodzakelijk om hierover nu een besluit te nemen, om ook zekerheid te bieden dat de financiële middelen beschikbaar zijn. Wij ondersteunen deze maatregelen dan ook van harte en wij zullen instemmen met deze voorstellen.
Voorzitter. Bij de behandeling van de jaarstukken 2021 heb ik het vaste aandachtspunt voor de Partij van de Arbeid al genoemd: het weerstandsvermogen, en ik neem ook nog even het investeringsplafond mee. Door het hoge weerstandsvermogen zijn alle risico's nu meer dan dubbel gedekt en dat zal het komend jaar met het jaarresultaat 2022 alleen maar toenemen. Het is dan ook terecht dat het college constateert dat er ruimte is voor extra investeringen, zonder een extra verhoging van de schuldpositie van de gemeente, bijvoorbeeld vanuit de algemene reserve. Het lijkt ons dan ook zeker een aanbeveling voor het nieuwe college om met een goed voorstel te komen. We geven daarbij alvast een paar van onze speerpunten mee.
Zoals eerder aangegeven, liggen er forse uitdagingen op het gebied van stedelijke ontwikkeling. Met name is sprake van een stevige woningbouwopgave. Daarom dient wat ons betreft naast de reserves voor mobiliteit, duurzaamheid en het sociaal domein een reserve voor de woningbouwopgave te worden gevormd, om snel in te kunnen spelen op zich voordoende kansen, bijvoorbeeld de aankoop van het belastingkantoor of andere panden die via ombouw geschikt gemaakt kunnen worden voor wonen. We doen dit vooralsnog zonder motie, maar mocht het nodig zijn, dan hebben we deze klaar liggen om bij de begroting 2023 in te dienen.
Een tweede uitdaging die nauw aansluit bij het amendement en de motie die zojuist zijn aangekondigd door Democraten Gorinchem en die straks door D66 wordt ingebracht betreft de isolatie van woningen, met name van woningen met een energielabel E, F of G. Dat zijn gewoon slecht geïsoleerde woningen en door die te isoleren zal het voor bewoners leiden tot een forse energiebesparing, en dus ook een kostenbesparing. Daarom stellen wij per motie voor aan te sluiten bij het Nationaal Isolatieprogramma en extra te investeren in energiebesparende maatregelen via subsidie aan eigenaren en bewoners en via versterking van de ondersteuning bij de aanleg van energiebesparende maatregelen door de Klussendienst en door het Nieuwe Wonen, die kunnen helpen bij de aanleg. Overigens doen die vrijwilligers al geweldig werk, maar ondanks die inspanningen blijft het aantal woningen dat wordt geïsoleerd beperkt tot een honderdtal, in plaats van de grote aantallen woningen die nog moeten worden geïsoleerd. Een meer gestructureerde aanpak, samen met POORT6, wijk-, buurt- of zelfs straatgericht, en met extra ondersteuning van en door de Klussendienst en het Nieuwe Wonen zal daarbij ongetwijfeld helpen.
Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter, mede namens het CDA. Dank u wel.

Motie M2: Bestrijding energiearmoede
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 5 juli 2022;
roept het college van burgemeester en wethouders op:
- als gemeente Gorinchem aan te sluiten bij de landelijke Energiebesparingscampagne en het Nationaal Isolatieprogramma,;
- door middels een extra inspanning samen met POORT6 via een wijkgerichte aanpak huurders, woningeigenaren en VVE's te benaderen om zoveel mogelijk woningen te laten voldoen aan de redelijkerwijs best mogelijke isolatiestandaard;
- daarvoor in de begroting 2023 extra financiële middelen beschikbaar te stellen om eigenaren

en bewoners actief te stimuleren de noodzakelijke werkzaamheden te verrichten en hen daarbij te (laten) ondersteunen;
- de Klussendienst, het Nieuwe Wonen en andere beschikbare vrijwilligers extra mogelijkheden te bieden om eigenaren en bewoners te helpen met het aanbrengen van energiebesparende maatregelen.

De voorzitter: Dank u wel. Voor de notulen: de heer Boutachkourt is gearriveerd. Welkom!
De VVD, de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Voorzitter. Een beleidsarme perspectiefnota is aangekondigd, zoals dat vaker het gebruik is bij een wisseling van het college en het nog ontbreken van een richtinggevend akkoord. Wat dat betreft is het allemaal een vreemde samenloop van omstandigheden met de presentatie van het akkoord zo dichtbij deze week. Wat de VVD betreft is het in ieder geval fijn dat we dit nog voor de zomer, zoals het hoort, kunnen behandelen. Een solide gang van zaken; dank daarvoor aan het college.
Beleidsarm lijkt ons grotendeels ook gelukt, al ziet onze fractie tegelijkertijd nog een aantal 'last minute'-ambities hierin terug. De vraag is in hoeverre dat erg of passend is voor de aankomende periode. Wat bedoel ik dan? Op een aantal fronten wordt nu te veel gevraagd. Ik noem aan paar voorbeelden:
- De organisatie. Een versteviging op de financiën, op de inkoop, op burgerzaken, op ICT, op HR, op strategie en op de juridische vraagstukken, zowel intern als extern. Het is nogal wat. Digitalisering en onze synergie binnen de GR-en zouden toch juist voor een efficiënter apparaat moeten zorgen. Laten we er de aankomende periode voor waken dat we een waterhoofd maken van het gemeentehuis.
- Havens, of 'Riveer' moet ik eigenlijk zeggen. Tegen de stroom in gaan we bij Riveer, want bij de veren leveren we juist in op het personeel, in het kader van elektrisch varen. We gaan van twee medewerkers per boot naar één. Kan de wethouder uitleggen waarom het nu zou volstaan om met één bemanningslid per boot te werken? Levert dat dan geen druk of gevaarlijke situaties op?
- Onderwijs. Gorinchem heeft als onderwijsstad een sterke regiopositie. De uitdagingen op het gebied van onderwijs zijn immens. Denk ook aan de omvang van de gebouwen, de juiste infrastructuur voor scholieren en de opgaven op het gebied van duurzaamheid. In dat opzicht moeten we goed kijken naar wat je als stad integraal kan dragen en zo goed mogelijk efficiënt kan inrichten.
Dat gezegd hebbende, we zijn content met de recente positieve financiële resultaten en blij met de binnenstebuiten ontwikkeling van het gemeentefonds. Deze laatste lijkt grotendeels incidenteel en op het vergezicht ook enigszins structureel. Maar laten we vooral incidentele zaken niet verwarren met structurele zaken, want structureel is het nog wel een groot vergezicht, aangezien wij verwachten dat er zeker nog veel uitdagingen op ons af zullen komen en het daarmee ook snel verdisconteert. Want voor de stad komt er de komende jaren veel op ons af, zowel voor de gemeente als de inwoners, instellingen en bedrijven. Dan heb ik het over de stijgende energielasten, de toenemende bouwkosten en de uitdagingen van de bevolkingsgroei. Deze groei geeft ontzettend veel druk op onze maatschappij. Denk bijvoorbeeld aan de druk op de wachtlijsten op het gebied van de gezondheidszorg, zoals de huisartsen, waar de uitdagingen almaar groter worden. En dan volgt binnenkort ook nog het aanstaande coalitieakkoord met de nodige uitdagingen en

ambities. Hoe gaat Gorinchem om met de grote opgaven op het gebied van de woonvisie, duurzaamheid en mobiliteit? Mobiliteit kent daarbij grote uitdagingen in het kader van veiligheid en een goed vestigingsklimaat, zeker in relatie tot de ontwikkeling van de Grote Haar en de scholen, waarbij we ook de noordelijke infrastructuur verder zullen moeten gaan ontsluiten. Veel plannen die om uitvoering vragen. De aankomende periode kan dus allesbehalve een grote verbouwing worden.
En ja; er is een overschot, maar de schuldenlast van Gorinchem is hoog en wordt de aankomende jaren – met alle opgaven van dien – nog een stuk hoger. Als we alle plannen die er liggen willen gaan uitvoeren, loopt onze schuldenlast behoorlijk op. Dus als we uitstel van executie willen voorkomen, zullen we moeten temporiseren en keuzes maken. Die willen we ook graag met de raad gaan maken. We moeten af van het blok als gedachte waarbij we het elkaar moeilijk willen maken. Het is geen wedstrijd. Laten we de aankomende periode dan ook vooral positief blijven om met elkaar weer verliefd te worden op ons thuis. Leef en laat vooral ook lekker leven. We willen allemaal het beste voor de stad en dan is het logischer om slimme zaken en goede ideeën met elkaar op te pakken. Laten we daarbij niet proberen de uitzondering op de regel te zijn, en daarmee bedoel ik dat we moeten proberen zoveel mogelijk aansluiting te vinden op de gemeenschappelijke regelingen en een sterke regionale aanpak.
Samenvattend: het aankomende jaar en de jaren daarna komen er de nodige uitdagingen op ons af. Die zien wij positief tegemoet – we gaan die klus met elkaar klaren!
Dan nog een slotwoord. Ik wil het demissionaire college via deze weg namens de fractie bedanken voor zijn inzet de afgelopen jaren. Laten we hopen dat het een succesvolle ‘Ik vertrek’ gaat zijn voor u allen. Wij wensen hen veel wijsheid en vooral veel goeds toe in hun verdere plannen.
Tot zover. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: ChristenUnie-SGP, de heer Krol.

De heer Krol: Geachte voorzitter. De vergadering van vanavond vindt plaats in een bijzondere setting. We bespreken vandaag de erfenis van het oude college. Wat laat het Gorinchem na voor de toekomst? Tegelijkertijd kunnen we nog niet zomaar een verbinding maken met het nieuwe coalitieakkoord, dat formeel a.s. donderdag aan uw raad, aan de stad, wordt aangeboden. Naast de perspectiefnota zal ook dat akkoord uitgangspunten bevatten voor het opstellen van de begroting 2023. Onze fractie ziet ernaar uit om samen met de overige 23 leden van uw raad en met een nieuw college, onder uw voorzitterschap, samen te werken aan de uitwerking en nadere invulling van dat akkoord.
Terug naar de erfenis. In het burgerlijke recht is er ruimte om een afweging te maken: aanvaarden, beneficiair aanvaarden, of verwerpen. Die mogelijkheid is er binnen de Gemeentewet niet. Het nieuwe college bouwt verder op de erfenissen uit het verleden: de mooie kanten van de erfenis, maar ook de schaduwzijden. Wat is dan de erfenis die er nu ligt en die zich gedeeltelijk door deze perspectiefnota laat kennen? Positief is: er zijn prachtige vergezichten geschetst, onder andere op het gebied van stedelijke ontwikkelingen, denk aan de Lingeoevers, het wandelpad dat voorzien is langs de Linge, daar zie ik heel erg naar uit als wandelaar. Er zijn prachtige, klinkende resultaten geboekt, zoals de eerste fase van de herstructurering van de Banneweg, en wat maakte de prachtige bloei in de middenberm dat toch compleet dit voorjaar. De verkiezing tot mooiste

vestingstad, de start met de aanleg van het warmtenet, realisatie van het project ‘Helden van Gorkum’. Ik wil u namens mijn fractie oprecht danken voor uw enorme inzet voor onze stad, de stad waarop we trots zijn, en waar u trots mag zijn op uw bijdrage.
Er is ook een schaduwzijde van de erfenis. De enorme ambities leiden tot een enorme schuldpositie van de gemeente, met een piek die nog voor ons ligt. Die is vertaald naar een schuldquotum dat ver in het rood schiet en een schuld per inwoner die bijna twee keer boven het landelijk gemiddelde ligt. Wat betreft de komende jaren, hopen wij dat het ons lukt om met elkaar een stuk gedeeld eigenaarschap te beleven in de opdracht waar wij als raad voor staan, elkaars kritisch vermogen, elkaars kennis, maar ook elkaars oplossingsrichtingen benuttend.
Dan nog even over de financiën. Tja, welke cijfers zien we dan, of wíllen we zien? Zoek je de ruimte, dan benader je vandaag het exploitatieoverschot 2021, de positieve geprognosticeerde begrotingssaldi voor de komende paar jaar, of de ruimte die in de weerstandsratio zit, zomaar een paar miljoen in het handje. Ben je behoedzaam, dan benadruk je de schuldenberg, onzekerheid over de inflatie en rente en de tientallen miljoenen aan investeringen die er de komende jaren aan urgentie nog bij komen, en de schuldenlast wordt onbeheersbaar wanneer we geen grenzen aangeven. Ik ben wat minder enthousiast over de financiële positie dan ik mevrouw Pellikaan hoorde vertellen. Voor alle investeringen die nu al in de agenda staan komt er zeker 20 tot 40% bij in de realisatiefase als gevolg van de gestegen kosten. Er is nog geen geactualiseerd integraal huisvestingsplan voor het onderwijs. Wel hebben we al wat zicht gekregen in de schoolgebouwen die de komende tien jaar vervangen moeten worden, of grootschalig onderhoud nodig hebben. De inventarisatie van kapitaalgoederen die vervangen moeten worden is nog gaande – dat is de motie van Frank Barth. Ongetwijfeld brengt dit ook weer nieuwe investeringen in beeld. En dan zoekt het nieuwe college straks ook nog naar ruimte voor nieuw beleid. Kortom, verstandig omgaan met financiën is een balanceeract. Afwegingen over het uitgeven van handgeld kan alleen tegen de context van de schuldpositie en rekenschap over alle zeker- en onzekerheden met betrekking tot de benodigde investeringen. We willen geen would be miljonair spelen die materieel alles voor elkaar had, maar toch nog failliet ging, maar ook willen we niet de keuterboer zijn die schijnbaar in armoede leefde, maar tonnen op de bank had en in kniekousen had zitten. Tegen die geschetste context kondig ik u een amendement aan waarin voor nu 5,5 miljoen aan investeringen in onderwijshuisvesting uit de perspectiefnota wordt gehaald. Wij achten het redelijk dat een nieuw college de gewenste investeringen nog eens tegen het licht kan houden in het kader van de keuzes die gemaakt moeten worden rondom het coalitieprogramma en in samenhang met alle investeringen die in beeld zijn, de geplande investeringen die bijstelling behoeven en de gewenste en benodigde investeringen die de komende tijd nog in beeld gaan komen. Betekent dit dan dat de geplande investeringen onzin zijn-

De voorzitter: Meneer Krol, ik ben al enigszins flexibel, maar we zitten al ruim over de vijf minuten en we hadden vier minuten afgesproken. Dus ik verzoek u af te ronden.

De heer Krol: Mag ik nog twee vragen stellen en het amendement voorlezen? Dan sla ik de rest over.

De voorzitter: Prima, met goedvinden van de raad.
De heer Krol: Dank jullie wel.
Ik heb een vraag over het monument Martelaren van Gorcum. Al met al zal het een kostbaar, maar ook indrukwekkend monument worden, dat een stukje geschiedenis van deze stad vertelt. Fantastisch dat de initiatiefnemers zoveel geestdrift en financiële middelen weten los te maken. Een monument van glaskunst klinkt echter ook fragiel. Welke afspraken zijn er wat betreft toezicht en preventie van vandalisme?
Tweede vraag, in het verlengde van de vraag van de heer Oostrum. Er liggen meerdere voorstellen om de ambtelijke formatie uit te breiden. Hoe verhoudt zich dit tot de uitbreiding in formatie in 2018/2019? Ik heb begrepen dat toen anderhalf miljoen aan extra formatie is ingezet. Klopt mijn veronderstelling dat deze ruimte pas daadwerkelijk verzilverd kan worden nadat dit ook op deze manier neerslaat in de begroting 2023? Kortom, kan het nieuwe college in samenspraak met de gemeentesecretaris hier nog tot andere accenten komen?
Ten slotte wil ik graag de motie voorlezen:

Amendement A2: Schrappen onderwijsinvesteringen
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 5 juli 2022
stelt het volgende amendement voor:
beslispunt 1 te wijzigen in:
1. De perspectiefnota 2023-2026 vast te stellen, met uitzondering van de onderwijsinvesteringen zoals genoemd onder punt 7 t/m 10 van paragraaf 2.4 van deze perspectiefnota.

Ik wil nog wel benadrukken dat de nieuwbouw van het Gilde hier buiten valt. Daar stemmen wij van harte mee in voor nu. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. 7 minuten. Gorcum Actief, mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. Ik zal de tijd weer ruimschoots inhalen.
Deze perspectiefnota is het laatste financiële document voor onze gemeenteraad van wethouder Van Zanten. Hij heeft goed werk verricht. Wij danken hem en zijn team van Financiën voor wederom een duidelijk en helder stuk. Het geeft een beeld van hoe we er waarschijnlijk voorstaan de komende jaren, waarschijnlijk, want we hebben te maken met grote financiële onzekerheden, zoals duidelijk is verwoord in dit document. Daarnaast is deze perspectiefnota eigenlijk atypisch, want van een scheidend college. Daarom is het beleidsarm, zonder nieuwe plannen, maar voortzetting van bestaand beleid. Dat is logisch. Er is een nieuwe college gesmeed met andere partijen. Het coalitieakkoord is vorige week onder embargo aan de gemeenteraad verspreid en wordt overmorgen in de gemeenteraad gepresenteerd. In deze perspectiefnota lezen we dat de ambities erg hoog liggen, maar het tempo van uitvoering van alle plannen tot dusverre nogal laag. We spraken al eerder over een ontstane financiële boeggolf die naar voren wordt geduwd. We constateren dat de boeggolf weer groter is geworden. Bij de tussenrapportage verwachten we daarover meer informatie.
Dus voor nu zijn wij voorzichtig. De financiële onzekerheden rechtvaardigen een voorzichtige houding ten opzichte van moties en amendementen en in deze atypische situatie beoordeelt dit demissionaire college voorstellen, terwijl het nieuwe college

overmorgen wordt geïnstalleerd. Voor ons is het daarom niet gepast om nu moties in te dienen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. D66, de heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het college presenteert deze perspectiefnota kort voor het aantreden van een nieuw stadsbestuur. Dat betekent geen nieuwe plannen, maar slechts een voortzetting van het huidige beleid. Politici en ambtenaren noemen dit ook wel een beleidsarme perspectiefnota, een treffende term die illustreert dat onze politieke machine zich in een transitieperiode bevindt. Maar terwijl ons openbaar bestuur hapert, tekenen zich nieuwe maatschappelijke scheidslijnen af in onze stad. Gorcumers raken steeds meer vervreemd van de politiek. Het overheidsbeleid mist vaak z'n doel en we slagen er niet in om de kansenongelijkheid in de stad aan te pakken. Recente economische ontwikkelingen maken dat pijnlijk duidelijk. Financieel kwetsbare Gorcumers worden onevenredig hard geraakt door de prijsstijgingen. Boodschappen, energie, brandstof: de stijgende kosten voor levensonderhoud brengen huishoudens in problemen. Daarom dienen we vanavond samen met Democraten Gorinchem, de Partij van de Arbeid en het CDA een motie in om het minimabeleid toegankelijker te maken voor meer Gorcumers, en daarom dienen we ook het amendement van Democraten Gorinchem om de lokale belastingen dit jaar niet te verhogen, van harte mede in. Want wie in de financiële problemen dreigt te komen, mag rekenen op een sociaal vangnet dat bestaanszekerheid garandeert. Graag vraag ik het college ook de toezegging om geen huurstijgingen door te voeren voor gesubsidieerde instellingen, zoals buurthuizen, die gebruikmaken van ons gemeentelijk vastgoed. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om Stichting Bouki, Stichting Leergeld, volkstuinverenigingen en ook speeltuinverenigingen, en nog veel meer.
Maar, voorzitter, tegelijkertijd vraagt een openbaar bestuur niet alleen om pleisters plakken. We willen ook perspectief bieden aan onze stad en welvaart en welzijn bereiken voor Gorcumers, in het heden, maar ook zeker in de toekomst. Daarom moeten we de geboden kansen met beide handen aanpakken. Met trots voor onze lokale ondernemers en voor onze historische vestingstad roepen we het college daarom op om plannen te bekostigen die de binnenstad transformeren in een openlucht-warenhuis, een stimulans voor de werkgelegenheid, de economie en bovenal voor de kwaliteit van de openbare ruimte, een investering in de toekomst.
Voorzitter. Ik begon mijn verhaal met de trieste constatering dat Gorcumers bevreemd raken van de politiek. Laat er geen misverstand over bestaan: het is aan ons om die kloof te overbruggen met goed beleid dat werkt en dat een antwoord heeft op de maatschappelijke opgaven van Gorinchem, maar ook door daadkrachtig te verbinden en de menselijke maat te herintroduceren in de wereld van ons openbaar bestuur. En dat begint met helder communiceren, zodat inwoners eenvoudiger kunnen meepraten en meebeslissen, zodat de democratie daadwerkelijk toegankelijk, en daarmee inclusiever, is, zodat we vaker mét burgers gaan praten in plaats van óver burgers. Daarmee leg ik u onze derde en laatste motie voor ter ondertekening van de Direct Duidelijk-deal, een inspanningsverplichting voor het college en de raad om nu echt werk te maken van begrijpelijk en toegankelijk taalgebruik.

Als laatste wil ik het college vragen om een stand van zaken over onze eerder aangenomen motie ter versnelling van de woningbouw. De wethouder had toegezegd om hierover tijdens de perspectiefnota te rapporteren.
Voorzitter. Deze perspectiefnota is dan misschien beleidsarm, maar er is werk aan de winkel. Laten we onze mouwen opstropen en aan de slag gaan voor de mooiste vestingstand van Nederland, voor Gorinchem, de stad ik mijn thuis noem.
Voorzitter. Tot slot wil ik graag het college bedanken voor de inspanningen en voor het aanbieden van de perspectiefnota. Ik hoop dat ik enigszins binnen de tijd ben gebleven.

Motie M3: Minimabeleid voor meer Gorcumers
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op dinsdag 5 juli 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
meer Gorcumers recht te geven op de voorzieningen en regelingen uit het minimabeleid door de inkomensgrens te verruimen van 120% van de bijstandsnorm naar 130%.

Motie M4: Gorcumse binnenstad als warenhuis
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op dinsdag 5 juli 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
het plan van Hartje Gorkum om de binnenstad als één warenhuis te presenteren financieel mede mogelijk te maken en hierover in de turap 2022 te rapporteren aan de gemeenteraad.

Motie M5: Ondertekening Direct Duidelijk-deal
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op dinsdag 5 juli 2022;
constaterende dat:
- heldere overheidscommunicatie bijdraagt aan goede gemeentelijke dienstverlening en de transparantie van het openbaar bestuur;
- Gorcumers hierdoor eenvoudiger kunnen meebeslissen of participeren in de lokale democratie, wat de toegankelijkheid en inclusie van inspraakmogelijkheden bevordert;
- de menselijke maat in het contact tussen de burger en de overheid daarmee verbetert;
- de overgrote meerderheid van onze inwoners teksten begrijpt die geschreven zijn op B1-taalniveau. Dat zijn teksten die bestaan uit makkelijke woorden en korte, eenvoudige en actieve zinnen.

overwegende dat:
- op het terrein van heldere communicatie de gemeente Gorinchem winst kan behalen, in het bijzonder bij documenten die onderdeel uitmaken van de oordeel- en besluitvorming in de gemeenteraad (raadsvoorstellen en beleidsnota's);
- ook samenvattingen op B1-taalniveau bij deze documenten een waardevolle stap zijn richting toegankelijke communicatie;
- de Direct Duidelijk-deal als intentieverklaring een inspanningsverplichting vraagt om serieus werk te maken van heldere overheidscommunicatie;
- de Direct Duidelijk-deal ook veel praktische voordelen oplevert, zoals ondersteuning bij het opstellen van beleid over heldere communicatie, training van ambtenaren en een hulplijn voor advies over taal;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
- de Direct Duidelijk-deal te ondertekenen en zich in te spannen om de overheidscommunicatie begrijpelijker en toegankelijker te maken;
- de raad te informeren over vervolgacties die daaruit voortvloeien.

De voorzitter: Het is geweldig: 3.47. U bent zoals wel vaker een voorbeeld voor velen. Dank. Het CDA spreekt niet, eerder heb ik uitgelegd waarom. Dan is nu het woord aan de SP, mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Voorzitter. Spannende tijden staan ons te wachten. De oorlog in Europa blijft voortduren en we hebben te maken met een stijgende inflatie, waardoor niet alleen onze boodschappen, maar ook de rest van alle spullen en grondstoffen steeds duurder worden. Ook stijgt de rente harder dan ze destijds gedaald is. Deze problemen komen bovenop de stapel van alle bestaande problemen, zoals de klimaat-, wonen- en zorgcrisis. We gaan als gemeente een financieel onzekere tijd tegemoet, vol met potentieel onaangename verrassingen, terwijl het Rijk zelden de systematische ondersteuning biedt waar we als gemeente zo op hopen. Kort gezegd: diep van binnen weten we dat de kans groter is dat het muntje eerder op de verkeerde dan op de goede kant valt de aankomende tijd. Daar hebben we het gewoon mee te doen.
Als de SP kijkt naar de perspectiefnota, het raadsstuk dat perspectief geeft aan de bedragen in de begroting, zien we wederom een stuk zonder beleid. Gezien de bijzondere omstandigheden van dit jaar, het nieuwe college dat over twee dagen aantreedt, kunnen we dat goed begrijpen, maar een perspectiefnota die stelselmatig beleidsarm is, is nu eenmaal wel moeilijker te controleren.
Dat gezegd hebbende: er is nog wel wat te controleren, t.w. de cijfers zelf, en dat zijn er toch nog wel wat. Voor een beleidsarm stuk staan er flinke bedragen in de perspectiefnota, die grote invloed kunnen hebben op de komende begrotingen. Als we ons niet in schulden willen steken, is een investeringsplafond van 5 miljoen euro geadviseerd door onze financiële beleidsambtenaren, en deze perspectiefnota overschrijdt dat bedrag. Een eenmalig begrotingsoverschot is wat de SP betreft geen reden tot feest, met grote investeringen en stijgende prijzen in de toekomst in gedachten. En morrelen aan de algemene reserves is voor ons geen hapklare oplossing voor al onze financiële uitdagingen. Ook deze investeringen moeten uiteindelijk betaald worden, en dat gaat hoe dan ook gepaard met een nieuwe lening, inclusief de exploderende rentes. Wat ons betreft niet echt enorm slim. We moeten niet uitgeven wat we niet hebben, ook niet omdat we dat als gemeente nu eenmaal wel kunnen.
Over twee dagen treedt het nieuwe college aan en dat zal de financiële en maatschappelijke uitdagingen uit het heden en de toekomst moeten trotseren met realisme en nuance. De SP heeft er vertrouwen in dat deze verantwoordelijkheid in goede handen komt, maar we zien wel dat de perspectiefnota op dit moment nog te weinig ruimte biedt voor de flexibiliteit die de toekomst juist vraagt. Daarom dienen we het amendement over de onderwijsinvesteringen van ChristenUnie-SGP samen met Gorcum Actief, VVD en Stadsbelang mede in.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Hiermee hebben we de eerste termijn vanuit de fracties gehad. Volgens de planning gaan we nu een halfuur schorsen. In deze schorsing gaat het college om de tafel zitten, om gezamenlijk een reactie op de inbreng van de fracties voor te bereiden.
Ik schors de vergadering.

6. Schorsing (20.48-21.33)

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Na de algemene beschouwingen van de fracties is het woord nu aan het college, om te reageren op hetgeen door de fracties is ingebracht.

7. Eerste termijn college.

De voorzitter: Het woord is allereerst aan de wethouder voor financiën.

Wethouder Van Zanten: Dank u wel, voorzitter.
Dames en heren. Vanavond bespreken we – een aantal van u heeft dat al opgemerkt – een perspectiefnota die vooral technische en feitelijke ontwikkelingen bevat en voor een deel uiteraard ook een gezonde voortgang regelt voor het lopende beleid. Continuïteit van bestuur en een goede voortgang van lopend werk is immers een groot goed binnen ons openbaar bestuur, ook na een raads- en collegewisseling na verkiezingen. Zo is het ook een groot goed, en gebruikelijk, dat het vertrekkend college het formuleren van nieuw beleid overlaat aan de nieuwe raad en het nieuwe college. De rol van ons college bij de behandeling van deze perspectiefnota is naar mijn stellige overtuiging dan ook redelijk bescheiden. De uitwerking van het coalitieakkoord, dat a.s. donderdag gepresenteerd wordt, en de meer beleidsmatige ontwikkeling worden opgenomen in de begroting 2023. Uiteraard is het aan de raad om via moties en amendementen, ook vanavond bij de behandeling van de perspectiefnota, al input te leveren voor de begroting voor 2023. Het is echter niet aan het demissionaire college, in zijn allerlaatste dagen ook nog, om u daarop scherp politiek-bestuurlijk te adviseren, maar in een enkel geval is dat wellicht toch nodig. Mijn collega-wethouders zullen dan ook verder ingaan op een aantal moties en amendementen. De politiek-bestuurlijke en beleidsmatige discussie wordt, heb ik vanavond vernomen, direct opgepakt door het nieuwe college, en dat lijkt me ook goed.
Voorzitter. Het lijkt me goed nu in te gaan op het amendement dat op mijn portefeuille betrekking heeft, en dat is het amendement van Democraten Gorinchem over het bevriezen van de tarieven, van 3% normaal naar 0. Daarvan wil ik in zijn algemeenheid zeggen dat het fenomeen van prijsstijging en inflatie niet alleen iets is wat de burger overkomt, maar ook de gemeente, en eigenlijk alles wat in dit land aan het ondernemen is, of wat dan ook. Iedereen heeft ermee te maken. Als het amendement zou worden aangenomen, zou een fors gat worden geslagen in de opbrengsten voor 2023, en dat zouden we dan moeten oplossen uit de algemene middelen. Democraten Gorinchem heb ik horen zeggen dat die ruimte er ook is, verwijzend naar de begrotingssaldi-overschotten voor de jaren 2023-2025. Die zijn er inderdaad, maar ze zijn incidenteel en niet structureel. Daarbij geldt voor leges en heffingen ook nog het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid, wat betekent dat, als we dit zouden doen, de burger in 2024 geconfronteerd zou worden met een verhoging die hoger is dan de trendmatige.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Ik hoor een aanname, die ik graag even wil verduidelijken. Het gaat hier over de OZB en niet over de belastingen die 100% kostendekkendheid vragen, dus bijvoorbeeld de OZB en de hondenbelasting.

Wethouder Van Zanten: Uw amendement is wat ruim geformuleerd, vandaar dat ik alle heffingen even de revue laat passeren. Maar als het amendement alleen over de OZB gaat, neem ik daar kennis van. Technisch is het mogelijk te besluiten tot een bevriezing voor een jaar, maar er zit wellicht wel weer een keer een inhaaleffect in, waardoor juist een hogere sprong ontstaat in de lasten voor de burger, en dat lijkt me ook behoorlijk ongewenst. Ik zou de continuïteit, die we al vele, vele jaren kennen in dit huis niet willen doorbreken. Het college zal dit amendement daarom ontraden.

De heer Tekir: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Bij wijze van interruptie een verduidelijkingsvraag over dat mogelijke inhaaleffect. Dat zou dan toch afhankelijk zijn van een mogelijke heroverweging die daarover zou moeten plaatsvinden? Met andere woorden: je zou nu ook incidenteel een bevriezing kunnen inlassen, die dan eenmalig is, waarmee een mogelijk nadeel van een inhaaleffect voorkomen zou kunnen worden.

Wethouder Van Zanten: Ik begrijp dat, maar in wezen blijft het effect er natuurlijk altijd in zitten als je één keer bevriest, want je mist dan door de jaren heen in ieder geval die stap.

De heer Tekir: Dat klopt, maar ik begrijp dat dat financieel-technisch mogelijk is. Het punt dat ik wil maken is dat daarmee niet per definitie een inhaaleffect zou moeten ontstaan voor de burger, omdat dat dan ook langjarig doorwerkt. Wij gaan niet in 2024 volgens de index twee keer verhogen, maar vanaf 2024 hopelijk in een normale conjunctuur, wat normaler dan nu, gewoon weer zoals we de reguliere index toepassen. Zo is ‘ie volgens mij ingestoken en ik zie mevrouw Pellikaan ook knikken.

Wethouder Van Zanten: Fijn voor die verduidelijking, zal ik maar zeggen. Feit blijft wel dat dit amendement desondanks wordt ontraden, vanuit de verantwoordelijkheid die ik heb voor de toekomst, en op dit moment als portefeuillehouder financiën.
Voorzitter. Bij ChristenUnie-SGP heb ik ook nog een vraag beluisterd over het Monument van de Martelaren. Er werd onder andere gevraagd naar de veiligheid, omdat het, zoals de heer Krol zei, een kwetsbaar monument zou zijn. Die opmerking verbaast me in zekere zin, omdat vrij recent de stichting die zich bezighoudt met het Martelarenmonument een presentatie heeft gehouden, waarbij ook een boekje werd uitgegeven aan alle raadsleden waarin te lezen is hoe dat monument wordt gemaakt. De kwetsbare gebrandschilderde ramen worden ingepakt in frames en de ruiten worden beschermd. Van de voorzitter van de stichting hoorde ik net dat bij de presentatie maar twee raadsleden geweest zijn, en dat is best jammer, maar goed.

De heer Krol: Ik heb die presentatie inderdaad gemist in de hoeveelheid der dingen, jammer genoeg, want ik was er graag bij geweest.

Wethouder Van Zanten: Nou, dan hoop ik dat u in ieder geval tevreden bent met dit antwoord.
Dat was het wat mij betreft.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Kraaijeveld.

Wethouder Kraaijeveld: Ja, voorzitter, voor de laatste keer hier aanwezig. Namens het college zal ik een reactie geven op twee moties.
Allereerst de motie 'Minimabeleid voor meer Gorcumers', oftewel de motie om het bijstandsniveau naar 130% te brengen. Zoals u wellicht weet, eerder hebben fracties daarover ook vragen gesteld, werken we aan een notitie, om te kijken hoe we zo integraal mogelijk kunnen werken aan het armoedebeleid en het minimabeleid in de stad, maar ook samen met de twee andere gemeenten in het Avres-gebied, en zouden we bij u met een voorstel komen, wat uiteindelijk ook een verandering van de verordening zou vragen. Nou, zoals ik al zei, daarop hebben we eerder ook beantwoording gegeven. We snappen als college natuurlijk wel deze motie, zeker in de huidige tijdgeest van grote zorgen bij huishoudens, die steeds meer dagdagelijks merken dat het stijgt. Dus dat snappen we, want op deze manier zou je natuurlijk het inkomensniveau van verschillende inwoners kunnen verhogen. Ook in de regionale context snappen we dat. De twee andere gemeenten, Molenlanden en Vijfheerenlanden, zijn het ook aan het operationaliseren. Zoals u in de beantwoording wellicht hebt gelezen, zou deze stap naar 130% ongeveer 80.000 euro vragen, structureel moet ik er dan natuurlijk meteen bij zeggen. En zoals ik al zei: in de notitie die we in voorbereiding hebben en die ook bij het nieuwe college ter tafel zal liggen, wordt ook wel gekeken hoe breder naar dit vraagstuk gekeken kan worden, en dan heb je het over een vergelijkbaar bedrag als nu deze stap zou zijn, als de motie door uw raad wordt aangenomen. Dat is wel wat ik graag vanuit het college wil aangeven, de financiële consequenties hiervan. We snappen heel goed waar deze vandaan komt, maar je kunt natuurlijk het geld maar één keer uitgeven. Het is aan uw raad of u daar een voorschot op wilt nemen.

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Nog één vraag aan de wethouder over de toekomstige notitie. Hij geeft aan dat er een integralere visie komt op het minimabeleid en op armoedebestrijdingsgebied. Maakt deze maatregel daar dan ook onderdeel van uit?

Wethouder Kraaijeveld: Ja, dat is correct.

De heer Van der Meijden: Dus het zou alleen het naar voren halen zijn van een maatregel?

Wethouder Kraaijeveld: Ja, u haalt één maatregel naar voren die dan wordt voorgelegd.

De heer Van der Meijden: Het doorkruist dus niet de plannen die u heeft.

Wethouder Kraaijeveld: Nee, maar u neemt een voorschot, zoals ik zei, financieel 80.000 euro. U kiest er dan voor om dat te doen. En als het gaat over de notitie, dan kunt

u bijvoorbeeld denken aan de indexering van uitkeringen. Zou je dat in dit tijdsgewricht bijvoorbeeld ook moeten laten mee stijgen? Dat zijn keuzes die een nieuw bestuur zal moeten maken en die ook de nodige kosten met zich zullen brengen.
Dan de motie 'Bestrijding energiearmoede' van de PvdA. Die begrijpen we als college natuurlijk ook heel goed. De motie roept eigenlijk op een extra stap te zetten, met een verwijzing naar de energielasten van huishoudens die heel hard stijgen. Misschien een beetje een uitstapje: de 800 euro energietoeslag via Avres wordt goed gevonden. De mensen die al een uitkering kregen, of binnen de minimacategorie vielen, hebben dat al meteen overgemaakt gekregen. Inmiddels hebben ook meerdere inwoners ons gevonden. 2000 Gorcumse huishoudens hebben inmiddels aanspraak weten te maken op die 800 euro. Het is een beetje een uitstapje, maar dan heeft u ook een idee dat we ook op die manier proberen inwoners te ondersteunen. Ook op andere manieren zijn we aan de slag om energiebesparing te realiseren, met vouchers die zijn verdeeld – naar ik meen zijn er al zo'n 1800 verspreid –, het Nieuwe Wonen met z'n vrijwilligers komt achter de voordeur, maar we snappen ook heel goed dat er natuurlijk stapjes bij gezet moeten worden. In die zin komt het Rijk nu ook wel meer financieel over de brug. Eerder heb ik u al aangegeven dat het natuurlijk echt nodig is dat het Rijk financieel stappen zet. Dat zit ook in de meicirculaire. Het voorstel dat het college zou willen doen, is eigenlijk of het een idee is om deze motie aan te houden, zodat u bij de vormgeving van de begroting kunt toetsen of het op voldoende robuustheid kan rekenen, zoals de motie vraagt, en of de middelen en de formatie daarvoor voldoende worden ingezet. Dat is de suggestie die het college aan de PvdA-fractie wil doen, maar wellicht waren er ook andere indieners.
Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van der Geest.

Wethouder Van der Geest: Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen met dank te zeggen voor de dankzegging van een aantal van uw fracties. Uiteraard geleiden we die ook keurig door naar de ambtenaren die ons de afgelopen vier jaar kundig hebben bijgestaan met ook deze perspectiefnota. De heer Van Santen triggerde mij met 'Ik vertrek'. Ik ben een fervent kijker, al moet ik zeggen dat de recente terugblik van een nudistencamping in Slowakije mij niet geïnspireerd heeft. Ik weet niet of dat ter geruststelling of tot teleurstelling van de heer Van Santen is, maar dat laat ik graag aan hem. Ik blijf gelijk bij hem. We zien ook dat de heer Wientjes echt wel weg is uit de fractie-

De heer Van Santen: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Bij wijze van interruptie wens ik de heer Van der Geest een andere uitzending toe!

Wethouder Van der Geest: Het werd goed in beeld gebracht, kan ik u melden; dat is ook positief. Ik zei al: je kunt zien dat de heer Wientjes echt uit uw midden weg is, want hij was altijd zeer betrokken bij de veerdienst en uw vraag was of het teruggaan van twee personen naar één persoon niet een probleem oplevert. Nou, dat is niet het geval. We

varen nu ook al vaak met één persoon in de daluren. Schepen zijn en worden daarop ook ingericht, conform de wettelijke kaders.

De heer Van Santen: Aanvullend een korte vraag. Ik begrijp dat het nu al zo is, maar wat gebeurt er nou op het moment dat er een aanvaring is, of iemand op het schip onwel is? hoe wordt er dan gehandeld?

Wethouder Van der Geest: Zover reikt mijn technische kennis niet. Als u dat wilt weten, raad ik u aan u daarover een keer ambtelijk technisch te laten informeren.
Dan de motie 'Meer bankjes' van Democraten Gorinchem. Formeel is het wellicht zelfs een amendement, omdat gevraagd wordt om meer budget, maar laten we hem vanavond maar als motie behandelen. Als uw raad deze wens heeft, is 'ie ook wel nodig, want we hebben nu zo'n 92.000 euro per jaar investeringsbudget hiervoor, en dat is dan onvoldoende. Laat ik vooropstellen dat het college hier sympathiek tegenover staat. Het past ook bij de ambitie om meer bewegen te stimuleren en er liggen ook concrete wensen in de stad, bijvoorbeeld om van seniorenwoningen naar winkelcentra rustpunten te creëren, maar denk ook aan ideeën die we elders zien van een soort picknicktafels, waarbij je ook als mindervalide kunt aanschaffen – wel een tafel, geen bankje. Vanuit die gedachte zou het echt wel verder verkend kunnen worden. Hierbij alvast wel een kanttekening. Als wij praten over speeltuinen of over de herinrichting van een weg, zoals de Haarsekaden, merken wij vaak dat bankjes ongeveer als eerste afvallen vanwege de angst voor hangjongeren. Maar als wij de motie kunnen zien als een oproep om het te gaan verkennen, samen met de wensen die in leven in de stad, met de partners daarbij, met de doelgroepen, dan kunnen we daarnaar gaan kijken, ook naar alternatieve dekking voor subsidies die zien op meer bewegen, met alvast de winstwaarschuwing dat 50.000 euro best veel lijkt voor die bankjes, maar dat het wel weer meevalt als we kijken naar de mensuren die erbij komen kijken om ze te plaatsen, los nog van het structurele onderhoud dat erbij komt kijken. Overigens wordt in de motie ook nog gevraagd de bankjes voor juli 2023 geplaatst te hebben en dat kan ik, nog los van de leveringstijden en het participatietraject, niet toezeggen. Maar als het de bedoeling is te gaan kijken hoe we meer bankjes kunnen creëren zodat ook de heer Van Willigen weer wat meer gaat lopen, dan sta ik daarvoor open.
Tot slot de motie 'Warenhuis binnenstad'. Allereerst delen wij met D66 het enthousiasme, en gelukkig leeft dat breder in uw raad, over de plannen van Hartje Gorkum over dat 'warenhuis binnenstad'-idee. Dat bleek ook wel toen de heer Bronkhorst van Hartje Gorkum op 20 januari in deze zaal zijn plannen met ons deelde. Ook toen kwam de vraag naar voren wat de rol van de gemeente hierbij is en daarvan hebben we gezegd: als het nodig is, leggen we daar een voorstel bij. Het eerste wat nu nodig is, is dat de BIZ-draagvlakmeting tot 15 juli echt doorgaat. Zonder de BIZ kan het warenhuis geen doorgang vinden. Daarnaast is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ondernemers, vastgoedeigenaren, maatschappelijke partners én onze rol als gemeente, en dat vraagt dus ook om gezamenlijk te investeren, ook door wat wij aan het doen zijn. Dat doen we al met de aanpak van de verkleining winkelgebied, dat doen we ook met het uitvoeringsplan 'mooiste vesting', waar een deel van de plannen van het warenhuis alvast in zit, en we hebben vooral ook een rol in de openbare ruimte te vervullen in die binnenstad, en bijvoorbeeld ook dingen als het illuminatieplan. Dus als ik terugkijk naar

de motie: de turap komt daarvoor wel iets te snel, maar we staan er positief tegenover om die bijdrage te gaan leveren, en die zit dan vooral in die openbare ruimte. Het zal óf dit jaar zijn, denk ik dan, als uw raad positief stemt over een apart raadsvoorstel, óf volgend jaar richting de begroting. Dus daarmee is de motie wellicht overbodig, maar dat oordeel laat ik verder aan de raad.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Doesburg.

Wethouder Van Doesburg: Dank u wel, voorzitter. De raad dank ik voor de goede vragen die gesteld zijn en ik hoop daarop ook goede antwoorden te kunnen geven.
Een aantal vragen is gesteld over de woningbouw, en dat is uiteraard een belangrijk thema waarover we het met z'n allen moeten blijven hebben. Met z'n allen weten we echter ook dat 'het erover blijven hebben' niet genoeg is: er moet gewoon gebouwd en geleverd worden, en daar heb je mensen voor nodig, capaciteit. In de afgelopen periode is ook al geïnvesteerd in die capaciteit op dit thema. De vraag is ook gesteld of dat voldoende is. Ik neem er gelijktijdig een paar vragen in mee, want ook is de vraag gesteld of het niet nodig is een reserve woningbouw in te richten, en die probeer ik even in samenhang te beantwoorden. We weten met z'n allen dat het een enorm grote opgave is, maar we weten ook dat Gorinchem een bescheiden gemeente is, met een organisatie die daarbij past en die kan simpelweg niet alles alleen. Het geluk dat we wel hebben, is dat dit een hele slimme en verstandige organisatie is, die de hulp zoekt waar het kan en als Rijksregelingen zich aandienen daar slim op inschrijft en ook scoort. Zo hebben wij onze capaciteit de afgelopen tijd flink kunnen uitbreiden door bijvoorbeeld de Vliegende Brigade van de provincie Zuid-Holland met succes uit te nutten. Het heeft zo'n drie ton aan uren opgeleverd en we zijn ondersteund bij allerlei woningbouwprojecten, de vooronderzoeken daartoe en de nota's van uitgangspunten die daarvoor nodig zijn. Daar zijn we natuurlijk al blij mee. Het vraagt in de toekomst ook om een beleidsrijke benadering, maar het is iets wat bij de begroting verder beantwoord moet worden, om verder uit te zoeken of de capaciteit op het gebied van wonen en ruimtelijke ordening, gelet op de ambities, voldoende op orde is voor de langere termijn. Een reserve woningbouw is mijns inziens niet nodig, omdat we een reserve stedelijke ontwikkeling hebben waaruit we kunnen putten om de ontwikkelingen voor te financieren en waar nodig capaciteit voor te financieren, of externe onderzoeken en dat soort zaken.
Gevraag is ook naar de stand van zaken met versnelling van de woningbouw. Ik noemde al de Vliegende Brigade. Dat is dus resultaat, maar een meer recent resultaat is dat BZK en de provincie de handen ineen hebben geslagen om met een regeling te komen, waarvan de naam mij even is ontschoten, waarin mobiliteit, infrastructuur en woningbouw aan elkaar gekoppeld worden, zodat onderzocht kan worden welke versnellingen en investeringen in de infrastructuur kunnen bijdragen aan het versnellen van de woningbouw. Nou, daarin hebben wij ontzettend snel geschakeld, want we hebben te maken met een ontzettend snelle minister op dit thema tegenwoordig. Ik geloof dat er lang nagedacht is over een woondeal en vervolgens kregen wij zo'n beetje een week om een goed voorstel in te dienen. Dat hebben we gedaan en dat heeft in ieder geval opgeleverd dat we zo'n 8 miljoen extra financiering kunnen ontvangen voor het realiseren van de Arkelsedijk. Volgens mij is dat een goed voorbeeld van de versnelling die we hier mogelijk kunnen maken. Dat neemt niet weg dat er nog heel veel moet gebeuren, want

we weten allemaal dat het om langetermijnplannen gaat, en we hebben een regelrijk land en regels kosten tijd.
In meer algemene zin is een vraag gesteld over de formatie en over formatieplaatsen die nu aangevraagd worden. In veel algemene beschouwingen heb ik gehoord dat we van beleid meer naar uitvoering gaan, en daar hoort ook uitvoeringscapaciteit bij. Juist op dat gebied is wat versterking, die echt heel hard nodig is, en wel zo snel mogelijk, aangevraagd in deze perspectiefnota. Dat geld is inderdaad per 1 januari 2023 beschikbaar en vanaf dat moment kan het effectief ingezet worden in de organisatie. De vraag is gesteld hoe dat zich verhoudt tot de anderhalf miljoen die in 2018 voor de reorganisatie is vrijgesteld. Nou, eigenlijk niet echt, want dat ging toen over een heel andersoortige fase waarin we zaten en een reorganisatie waarin ook veel geld gereserveerd moest worden voor frictiekosten, mobiliteitskosten, het uitplaatsen van mensen naar elders, omdat dat voor iedereen beter was. Dat heeft, denk ik, het overgrote deel, zo'n 80%, van het budget opgesoupeerd.

De heer Krol: Voorzitter, mag ik hierop even inhaken?

De voorzitter: De heer Krol.

De heer Krol: Ik had nog een B-vraag bij dit punt, namelijk of als gevolg van prioriteiten van een nieuw college wellicht ook wat andere accenten gezet kunnen worden bij de inzet van die formatie. Is dat juist, of is dat nu heel strak afgebakend?

Wethouder Van Doesburg: De zes fte's die hierin staat zijn redelijk strak afgebakend. Als de organisatie had gewild, hadden we hier nog twintig fte's kunnen inzetten, en misschien ook wel terecht, maar die afweging kan, denk ik, bij de behandeling van de begroting gemaakt worden.
Ik was bij Direct Duidelijk aangekomen-

De heer Tekir: Voorzitter, voordat we naar de volgende motie gaan-

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Nog even terug naar de motie om de woningbouw te versnellen. Die is al een tijdje geleden ingediend, dus ik ga 'm even opfrissen. Er zaten drie elementen in. Element één was: hoe kunnen we versnellen? Nou, daarvan begrijpen we nu dat hiervoor onder andere de Vliegende Brigade vanuit de provincie is ingezet, wat effect sorteert. Dat is heel fijn. Het tweede element was het aanwijzen van potentieel kansrijke bouwlocaties die mogelijk nog ontwikkeld kunnen worden. En het derde element was welke capaciteit, c.q. middelen daarvoor nodig zijn. Ik mis nog wel een follow up voor wat betreft het tweede en het derde punt. Wellicht zou u in het kader van die samenwerking met het Rijk ten tijde van de turap in een raadsbrief of iets dergelijks de voortgang daarvan kunnen melden aan de raad, zodat we daar alsnog inzicht in krijgen om een vervolgstap te kunnen zetten.

Wethouder Van Doesburg: Die vraag begrijp ik, en u hebt gelijk: het tweede en het derde punt van die motie had ik even niet beantwoord. In de updates die wij steeds geven van grote ontwikkelingen in projecten worden de locaties volgens mij wel steeds

benoemd en meegenomen. Dus volgens mij werken we daar al consequent en periodiek aan in het geven van informatie daarover aan u. Maar het derde punt: daar heeft u gelijk in, en die toezegging wil ik graag doen. De turap lijkt mij een goed moment om de raad te rapporteren over de vraag of de aanwezige capaciteit nog strookt met de ambities die zijn neergelegd voor het versnellen van de woningbouw.
Dan de Direct Duidelijk-deal. Alles wat in dat programma staat doen wij al. Dat neemt niet weg dat het verstandig kan zijn om toch bij dat programma aan te sluiten, want wie weet kan daardoor nog eens aanspraak worden gemaakt op subsidies of regelingen, om maar wat te noemen. Op die motie kunnen wij dus positief adviseren.
Nu ben ik aanbeland bij een wat omvangrijker punt, en dat betreft het amendement dat is ingediend op de punten 7 t/m 10 van het investeringsprogramma onderwijs. De wens om investeringsruimte open te houden voor nieuw beleid, nieuwe zaken, of heroverwegingen dan wel integrale afwegingen, is alleszins terecht en begrijpelijk. Ik begrijp ook de zorg die er is met de schuldenpositie en de context die we allemaal kennen, zodat ik die niet behoef te herhalen. Het gaat economisch ingewikkeld worden de komende jaren, maar misschien is dat wel het belangrijkste argument om op het juiste moment no regret-investeringen te doen: investeringen waarvan ik nu al zeker weet dat, als we over een halfjaar of een jaar een integrale afweging gaan maken, dezelfde ambtelijke organisatie die hier heel zorgvuldig naar gekeken heeft, in samenwerking met het veld, hetzelfde advies zal geven. We weten ook dat met de huidige renteontwikkelingen en de huidige inflatie elke maand uitstel op grote projecten geld kost; neem als voorbeeld het Gilde, waar elke maand uitstel een ton kost. Waarom zouden we dan vertraging oplopen, als dat niet nodig is? Het is heel belangrijk om zaken integraal af te wegen, maar voordat je zaken integraal afweegt maak je ook een inschatting van de tijd die het gaat kosten en van wat onvermijdelijk is en toch alvast gedaan kan worden, want je wilt voorkomen dat er leerlingen in schoolgebouwen in Gorinchem zitten die zelf een emmer boven hun hoofd moeten houden om het regenwater op te vangen. Wat is daarvoor nodig: dat je soms niet kunt wachten, precies zoals we dat doen bij de stedelijke ontwikkeling, waarvan u onlangs de startnotitie hebt vastgesteld, waar we kiezen voor een spitsstrook en voor een strategisch programma die simultaan en parallel uitgevoerd worden. Dat is ook nodig, want je moet gewoon ‘as we speak’ zaken repareren. Feitelijk hebben we voor dezelfde benadering, waar u als raad hartgrondig mee hebt ingestemd, gekozen bij het Integraal Huisvestingsplan. Het eerste onderdeel daarvan is een versneld uitvoeringsprogramma. Daarvan hebben we gezegd: dit zijn maatregelen die onvermijdelijk zijn, het zijn investeringen die samenhangen met elkaar, en dat zijn no regret-investeringen; die doe je tóch, welke uitkomst er straks bij een integrale afweging ook uit zal komen in een langetermijn-integraal plan. Dan zeg ik: doe die investering zo snel mogelijk, dan ben je financieel-economisch verstandig bezig.
Er komt nog iets anders bij. Het treintje dat voorligt begint eigenlijk zo’n beetje met de quickscan, zou je kunnen zeggen, in samenhang met de coöperatie i-lab en de locatie die daarvoor beoogd is. In de quickscan die gedaan is kijken we naar de schoolgebouwen en de onderhoudskundige staat van die gebouwen. Op nr. 1 in die quickscan, in het meest diepe rood, staat het gebouw aan Merwedekanaal 8, het Lingewaal College waar Yulius gehuisvest is. Daar moet je ongeveer per direct het meest investeren om er een leefbaar en onderwijskundig verantwoord klimaat te creëren. Dat kunnen we vermijden als we op

de juiste manier in het treintje dat voorligt investeren, want die locatie kunnen we namelijk gaan vrijspelen. Wat dat oplevert staat niet in deze perspectiefnota, maar als ontwikkellocatie levert dat natuurlijk wat op.

De heer Krol: Mag ik daarop reageren?

Wethouder Van Doesburg: Zeker.

De heer Krol: Er zitten allerlei afwegingen in die toelichting, het vrijkomen van terrein e.d. Dat is nog niet aan de raad gecommuniceerd. Snapt u ook een beetje de verrassing over dit lijstje met nieuwe investeringen, zonder dekkingsvoorstel? Het nieuwe college wordt geacht de dekking te gaan organiseren, en daar zijn mogelijkheden voor, dat is aangegeven, maar is het dan niet meer dan redelijk dat het nieuwe college zich ook kan uitspreken over de prioritering van de verschillende investeringen die voorliggen, en die ook niet het complete plaatje zijn? Daarmee kom ik bij mijn tweede vraag. U verwijst naar het overzicht met die kleuren, en het donkerrode waarbij de Yuliusschool bovenaan staat. Maar er is niet één op één een samenhang tussen de voorstellen die u nu doet en dat lijstje met urgenties.

Wethouder Van Doesburg: Die samenhang is er wel, en daarover is natuurlijk ook gecommuniceerd. In die zin komt dit niet als een verrassing-

De heer Krol: Dat zegt u wel, dat erover is gecommuniceerd, maar volgens mij is er helemaal niet zo heel veel gecommuniceerd. In februari is een I&O geweest over het proces om te komen tot een actueel huisvestingsprogramma. Dat proces is helder en het is duidelijk dat het complex is om dat met alle schoolbesturen op te stellen, en ik begrijp dat dat er tussen nu en een halfjaar aan zit te komen. Als het gaat om een versnelde aanpak, is daarover vorig jaar juni in de raad gesproken, in combinatie met het i-lab. Op 10 juni 2021 is het in de raad geëindigd met de vaststelling dat er nog verschillende opties open zijn, ook rond een i-lab, de situatie van Beatrix de Burcht, maar volgens mij is er daarna weinig meer over gecommuniceerd en in ieder geval niet over gesproken in de raad. Dus daar zit ook wel een stukje van de moeite die ik hiermee heb.

Wethouder Van Doesburg: Ik denk dat u veel momenten waarop er wel over gesproken is overslaat en ook het moment overslaat waarop de raad voor het versneld uitvoeringsprogramma gestemd heeft. Dat is uitvoerig besproken in I&O's. Het is in 2018 begonnen, en eigenlijk al met het IHP 2011, toen de vraag voorlag dat er iets met Retranchement moest gebeuren, omdat het een tijdelijke huisvesting was, semipermanent, waarvan de onderhoudsstaat abominabel was. Maar vervolgens, juist omdat je naar een IHP streeft en naar een integrale aanpak der dingen, is er een aantal zaken bijgekomen, sowieso de kans die in 2019 op ons pad kwam met de regiodeal, waarin we de kans zagen om de samenwerking tussen het onderwijs in onze regio te versterken en aanspraak konden gaan maken op 1,9 miljoen euro om dat uit te voeren. Ook die ontwikkeling hangt hiermee samen en is wel degelijk heel uitgebreid met de raad besproken. Natuurlijk kun je, maar de vraag is dan wat het doel is van de heroverweging die u wilt maken, alles wat er is in samenhang met elkaar gaan bestuderen, dan kan het verhaal nog veel groter worden, en dat is ook wat je doet in een IHP met een doorkijk van zestien jaar, waarbij je

de eerste vier jaar wat concreter invult. Natuurlijk is het heel verstandig om dat te doen. Dat neemt niet weg dat je juist op basis van een ambtelijk advies, dat met het veld besproken is, ook prioriteert. Die prioritering ligt nu voor. Eigenlijk is daartoe al besloten door de raad, maar wat nu voorligt is dat de bedragen, die gekoppeld waren aan dat versneld uitvoeringsprogramma, gelet op recente ontwikkelingen, niet volstaan en opgehoogd moeten worden. Die vraag ligt nu voor. Uitstel daarvan gaat geld kosten en niets opleveren. De tijd die we daarvoor gaan nemen zal het inzicht opleveren dat we dit toch zo willen en meeropbrengsten, die benoem ik nu ook, die we realiseren door het treintje, door de Lingewaal ook, het college Merwedekanaal 8, leeg te spelen, zodat daar waar de grootste investering misschien wel voorligt op de kortste termijn, we die kunnen vermijden, en vervolgens het treintje door te zetten. Yulius verhuist dan van die locatie naar het Omnia College, dan is er ruimte nodig voor de internationale schakelklassen, die kunnen op termijn in de Hiemstralaan 20-24 terecht, waar 1,7 miljoen euro voor gereserveerd wordt, een gebouw dat ook voor de langere termijn beschikbaar zal moeten zijn. Aan die inzichten zal niets veranderen, ook niet als je het IHP langer langs de lat gaat leggen. Dus ik doe echt wel een uitdrukkelijk beroep op u als raad om dit amendement te heroverwegen en bijvoorbeeld als u dieper in deze dossiers en die stukken bent gedoken bij de begroting nog eens te kijken of daar dan schuifruimte zit, ook met de externe partijen, als het gaat over continuïteit van bestuur in de schoolbesturen. Ik noem LOGOS, die echt wel vier jaar met ons in gesprek is voor de locatie-Retranchement. Behalve bedrijfseconomische aspecten, ook allemaal leuk, liggen hier nog veel belangrijker aspecten onder, waarover ook met de raad gesproken is en waarvoor unaniem gestemd is, namelijk de uitgangspunten van het IHP, meer inclusief onderwijs en verduurzaming. We doen nu op de juiste bedrijfseconomische momenten verstandige investeren om het binnenklimaat en de duurzaamheid van die scholen te verbeteren, maar in het geval van Retranchement, waar we gaan streven naar de bouw van een meer inclusieve school, doen we ook dat nog eens. Daarbij streven we een heel belangrijk maatschappelijk doel na, waarbij we in Gorinchem vooruit kunnen gaan lopen en juist ook financiële ruimte kunnen scheppen in het IHP dat later nog vastgesteld gaat worden. Het is ondenkbaar dat dat nog voor de begroting 2023 zal lukken, want er is nog veel vooronderzoek nodig voor het integrale plaatje dat neergelegd moet worden, en dat gaan we niet in de tijd zo wegzetten dat we onze bestuurlijke afspraken met het veld tijdig kunnen nakomen, wat belangrijk is voor de bestuurlijke continuïteit en daarbij de betrouwbaarheid van deze gemeente als overheid, maar ook nog bedrijfseconomisch het meest verantwoord.

De heer Van der Meijden: Mevrouw de voorzitter-

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Ik zou de heer Krol graag een vraag willen stellen naar aanleiding van de reactie van de wethouder, omdat we natuurlijk in tweede termijn ook moeten reageren op dit amendement. Ik heb de wethouder horen aangeven dat er weinig alternatieven bestaan, dat er vertraging ontstaat voor bepaalde projecten en dat de kosten mogelijk gaan toenemen. Via u zou ik de heer Krol willen vragen in welke mogelijkheden hij denkt waarom dit amendement toch nog ruimte biedt om tot iets te komen dat meer waardecreatie heeft dan rekening houden met de risico’s die de wethouder noemt.

De voorzitter: De heer Krol.

De heer Krol: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor één scenario voor het treintje dat langs gaat. In verschillende gesprekken die ik heb gevoerd hoor ik ook andere scenario's en ik zou het nieuwe college erg graag de ruimte willen geven om die verschillende scenario's naast elkaar te leggen. Ik heb er alle vertrouwen in dat het nieuwe college de juiste prioriteiten gaat stellen voor wat het meest urgent is en dat dat ook aangepakt gaat worden.

De heer Van der Meijden: Mag ik nog één vervolgvraag stellen, voorzitter?

De voorzitter: De heer Van der Meijden.
De heer Van der Meijden: Dat begrijp ik, maar ik zou de heer Krol wel willen verzoeken om dan inzicht te geven in die alternatieve scenario's, zodat wij die als fractie ook kunnen wegen als we eventueel het risico aan zouden gaan, want ik vind de risico's die de wethouder noemt nogal zwaarwegend klinken.

Wethouder Van Doesburg: Misschien mag ik zelf ook reageren?

De voorzitter: Wethouder Van Doesburg.

Wethouder Van Doesburg: Dit komt op hetzelfde neer. Natuurlijk zijn er meer scenario's, er zijn altijd meer scenario's. Als we dit nog integraler gaan bekijken, zullen we ontdekken dat er mogelijk nog wel honderd scenario's zijn. Vraag is: wat gaat de tijd die we daarvoor nodig hebben ons kosten, wat gaat die tijd het onderwijsveld kosten en wat zijn die andere scenario's dan, welke verbeteringen en kostenbesparingen gaan die realiseren? De ambtelijke organisatie heeft hier natuurlijk heel kritisch naar gekeken en diezelfde ambtelijke organisatie blijft ook het volgende college steunen en vanuit dezelfde inzichten die verworven zijn in samenspraak met specialisten in het veld hetzelfde advies geven, en dat is namelijk dat we nu voor het meest logische bedrijfseconomisch, onderwijskundig en maatschappelijk verantwoorde scenario hebben gekozen. Dat een jaar vertragen is erg risicovol, niet alleen gelet op de rentestijgingen die we met z'n allen zien aankomen-

Mevrouw Hamann: Voorzitter-

De voorzitter: De wethouder vervolgt eerst even zijn betoog.

Mevrouw Hamann: Mogen we niet meer interrumperen? Oké.

De voorzitter: De wethouder gaat nu de risico's nogmaals opnoemen.

Wethouder Van Doesburg: De punt zetten. De renterisico's en de inflatierisico's, maar ook de samenhang met de regiodeal, die een groot risico is, dat we de subsidie die daaraan verbonden is verliezen als wij ons verliezen in het blijven filosoferen over een mogelijke scenario's.
Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Nee, dank u. Het momentum is weg.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we hiermee de eerste termijn van het college gehad en schors ik de vergadering voor een kwartier, zodat de fracties zich kunnen voorbereiden op de tweede termijn.
De vergadering is geschorst.

8. Schorsing (22.03-22.37)

De voorzitter: Dames en heren. De schorsing heeft wat langer geduurd dan gesteld, maar er was even iets meer tijd nodig. Ik heropen de vergadering van de gemeenteraad.

We zijn bezig met de behandeling van de perspectiefnota. We hebben de algemene beschouwingen van de fracties gehad, daarna is er een schorsing geweest, de eerste termijn van het college is geweest, vervolgens hebben we opnieuw geschorst en we zijn nu aangekomen bij de tweede termijn van de fracties.

9. Tweede termijn fracties

De voorzitter: Het woord is allereerst aan de heer Van Veen van Stadsbelang. De spreektijd in deze termijn is maximaal drie minuten.

De heer Van Veen: Dank u wel, voorzitter. Mooi te zien dat op verschillende manieren naar cijfers gekeken wordt: de ene helft ziet de miljoenen binnenkomen, de andere helft vindt het ook wel weer meevallen. Het blijven begrotingscijfers. Bij de ene partij is het glas halfvol, bij de andere halfleeg. Scorebordjournalistiek wordt het ook wel eens genoemd. What you see is what you get. Zo werkt het nou net niet bij begrotingen.
Na deze intro wil ik nog even reageren op de verschillende moties die zijn ingediend.
De motie ‘Geen verhoging van gemeentelijke lasten’: daar zijn we tegen. We volgen in dezen het advies van de wethouder.
We zijn ook tegen de motie ‘Meer bankjes in de stad’, omdat er volgens ons ook in het Vestingsplan al het een en ander over vermeld wordt.
Wat betreft de energiearmoede en het minimabeleid voor meer Gorcumers vragen wij de desbetreffende partijen om de moties aan te houden.

De heer Van der Meijden: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Ik zou de heer Van Veen willen vragen waarom hij zou willen dat wij onze motie aanhouden.

De heer Van Veen: Omdat over een aantal dagen het coalitieakkoord bekend wordt en het zou zomaar kunnen dat er een aantal konijnen uit de hoge hoed worden getoverd.

De heer Van der Meijden: Voorzitter, het zou ook zomaar kunnen dat we daarin proberen gezamenlijk, met 25 raadsleden, het bestuur van deze stad voor onze rekening te nemen, om samenwerking te zoeken waar mogelijk. Ik hoor in de woorden van de heer Van Veen geen afkeuring gericht op de inhoud van de motie en vanuit die gedachte zou ik denken dat we ook vandaag als proeve van bekwaamheid kunnen zien om samen goede

ideeën te steunen. Dus tenzij hij een inhoudelijk argument heeft tegen deze motie, zou ik hem toch willen vragen over zijn hart te strijken en deze mede in te dienen ten behoeve van onze mensen die het moeilijk hebben.

De heer Van Veen: Ik begrijp uw bewoordingen, maar, en het is misschien heel flauw om te zeggen: de motie is volgens mij ook ingediend na ontvangst van het coalitieakkoord.

De heer Van der Meijden: Voorzitter, dat is echt niet het geval.

De voorzitter: Ik moet de heer Van der Meijden bijvallen: de motie is ingediend voordat het concept-coalitieakkoord onder embargo richting de raad is gegaan.

De heer Van Veen: Dan was het misschien ook wel zo netjes geweest om ons van tevoren een mail te sturen met de vraag of het eventueel in het coalitieakkoord zou zitten. Als we het toch over samenwerking hebben, zou dat ook een optie voor u zijn geweest. Daarom zeg ik: laten we er na de openbaring van het coalitieakkoord raadsbreed naar kijken, want er staat een heel stuk in over energiearmoede.

De heer Van der Meijden: Voorzitter, nog één keer, en dan houd ik erover op.

De voorzitter: Eerst de heer Van der Meijden en dan de heer Schefferlie.

De heer Van der Meijden: Ik begrijp de woorden van de heer Van Veen. Anderzijds vind ik het wel jammer, omdat ik me ook afvraag wat we hier aan het doen zijn als wij alle ideeën die wij hebben voor de perspectiefnota eerst hadden moeten checken op aanwezigheid in het coalitieakkoord. U hebt nog steeds niet gezegd dat u het geen goed idee vindt. Ik zou nog één keer een beroep op u willen doen om, juist in het kader van de samenwerking die u zo belangrijk vindt, te kijken of het niet mogelijk is om dit in gezamenlijkheid op te pakken. Het doet er toch niet toe wie dit idee indient? Wat mij betreft trek ik de motie terug en dient u ‘m vanavond in; dat maakt me niet uit, als de inhoud het maar redt.

De heer Van Veen: Ja, maar de inhoud zou ook zomaar in het coalitieakkoord kunnen zitten eventueel.

De heer Schefferlie: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Voorzitter, ik schrik er nogal van, van dit moment. Wij hebben, zeg maar, en Joost mag weten waarom, onder embargo een coalitieakkoord gekregen, overigens nádat de moties waren ingediend. Met andere woorden: de indiener van deze motie kan helemaal geen wetenschap hebben gehad van de mooie ideeën die in het akkoord staan. Maar u geeft net een aantal dingen prijs over dat akkoord waarover wij zo spastisch moeten doen omdat er een embargo op ligt. Ik zou zeggen: waarom? De stad wil het eindelijk weten. Het was zo, oké, maar u legt ons een embargo op en u gaat er vervolgens een beetje uit ratelen nu-

De heer Van Veen: Nee hoor!

De heer Schefferlie: En nog erger: u gaat één voor één oproepen om het vooral samen te doen. Kennelijk is er nu een motie die heel erg goed aansluit bij uw coalitieakkoord-

De heer Van Veen: Nee hoor.

De heer Schefferlie: En dan denk ik: kom op, laat dan zien dat je zo graag wilt samenwerken en steun die hap. Laat ik het daar maar bij laten.

De heer Van Veen: Volgens mij heb ik niet gezegd dat het erin staat, maar dat het zomaar zou kúnnen dat het erin staat-

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. U gaf ook aan dat er zaken in stonden over duurzaamheid – gaat u uzelf nog maar even terug horen-

De heer Van Veen: Dat zou zomaar kunnen, maar duurzaamheid is een heel groot thema.

De heer Schefferlie: Nee, nee, nee. Op dit punt zei u concreet wat erin stond-

De voorzitter: Het punt is nu gemaakt. Ik stel voor dat de heer Van Veen er nog even op reageert en daarna zijn betoog vervolgt.

De heer Van Veen: Even heel kort: je moet wel heel naïef zijn om te denken dat duurzaamheid geen onderdeel uitmaakt van het coalitieakkoord.

De heer Van Santen: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Heel kort, in reactie op de heer Schefferlie. De vraag onder embargo is natuurlijk omdat de vraag is gesteld door collega's om een en ander vast in te zien, dus dat is logisch. En twee: ik heb de wethouder volgens mij ook horen zeggen dat er een aantal restricties waren om dit nu in te zetten. In dat kader denk ik dat de vraag logisch is aan de andere fracties of dit moet worden aangehouden of niet. Dus die vraag wil ik dan ook bij de collega's neerleggen, op basis van wat de wethouder daarover heeft aangegeven.

De heer Van der Meijden: Voorzitter, mag ik reageren op de woorden van de heer Van Santen?

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: U gaf aan dat de wethouder bezwaren kenbaar heeft gemaakt, maar die heb ik niet gehoord. "Bedenkingen" noemde u het letterlijk dan. Ik heb geprobeerd goed te luisteren naar wat u zei. Ik heb de wethouder horen zeggen dat er een notitie in voorbereiding is, waarvan dit onderdeel uitmaakt, maar waarin een bredere aanpak wordt geschetst, maar dat deze motie die notitie en eventuele aanvullende complementaire maatregelen niet zou doorkruisen en dat de motie daarmee gewoon uitvoerbaar is. Wat bedoelt u nu precies met waarom het dan nu niet zou kunnen?

De heer Van Santen: Ik heb niet gezegd dat het misschien niet zou kunnen, dat weet ik niet. Ik heb het ook niet over bezwaren gehad. Wel heb ik volgens mij wat signalen

gehoord vanuit de wethouder dat in de GR'en daar al over gesproken werd, of dat er al een lijn werd uitgezet en dat het misschien handig is om die lijn dan te volgen. Dat heb ik de wethouder horen zeggen. Ik denk dat ik het wel met u eens ben dat een groot deel van de raad hier wel achter kan staan, dat is een ander verhaal, maar ik ben wel nog steeds benieuwd hoe de wethouder daarop reageert. Misschien kan hij daarop nog kort een toelichting geven.

De voorzitter: Genoteerd. De heer Van Veen.

De heer Van Veen: Waar was ik gebleven? Volgens mij bij de motie 'Gorcumse binnenstad als warenhuis'. Tegen, overbodig, er is al beleid voor.
De laatste: Direct Duidelijk-deal. Daar zijn al 'tig' moties over ingediend. Ook gewoon nog beleid, dus ook tegen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Pellikaan, Democraten Gorinchem. Ik wil u trouwens als voorzitter van de raad wel oproepen- als u, en dat hoor ik raadsbreed, binnen en buiten deze zaal, elkaar op de inhoud weet te vinden, dan zou ik zeggen, in het belang van de stad: steun elkaar, en dan zou het toch niet uit moeten maken van wie een motie of amendement komt. Ik denk dat het goed is dat in ieder geval de verschillende fracties, vandaag is het misschien de ene fractie, morgen weer een andere, gewoon in algemene zin, in het belang van de stad- als jullie elkaar op de inhoud weten te vinden, zorg dan dat je aansluit bij elkaar, want het gaat uiteindelijk niet om het politieke momentum, het gaat erom dat we de goede dingen doen voor de stad. Mevrouw Pellikaan, Democraten Gorinchem.

Mevrouw Pellikaan: Dank u wel, voorzitter. Na de bijdragen van mijn collega-raadsleden te hebben gehoord, kan ik concluderen dat we allen de urgentie voelen betreffende de opgaven waarvoor wij staan als gemeente, en dat is belangrijk, want zoals sommigen al beschreven: de opgaven zijn immens op het gebied van wonen, duurzaamheid, mobiliteit en armoede, om er maar enkele te noemen. Er komt veel op ons af en juist daarom is het belangrijk dat we als gemeente blijven investeren in de stad, om juist deze uitdagingen het hoofd te bieden. Wij vragen dan ook aan ChristenUnie/SGP en de mede-indieners met klem het amendement te heroverwegen. Uit de toelichting van het college is ons helder geworden dat het uitstel bovenal veel risico's en kosten zal opleveren, terwijl een heroriëntatie redelijkerwijs tot dezelfde urgenties zal leiden. Ook de VVD horen wij zeggen dat ze liever een voorzichtiger financieel beleid hanteert. Dat kan natuurlijk, daarover kun je verschillen van inzicht, maar om dan specifiek deze investering op het gebied van onderwijshuisvesting uit de perspectiefnota te halen, dat raakt ook de vraag hoe betrouwbaar je wilt zijn als overheid in de richting van de partners uit het veld. Het brengt namelijk veel onbetrouwbaarheid teweeg naar de partners, die ervan uitgaan dat deze ontwikkelingen gaan gebeuren. Daarnaast zijn deze ontwikkelingen ook noodzakelijk. Het gaat hier niet alleen om huisvestingsvraagstukken, het gaat hierbij ook om de gezondheid van de kinderen, de kwaliteit van de binnenklimaten op de scholen. De risico's hiervan zijn aanzienlijk, nogmaals: zoals de wethouder ook heeft aangegeven. We vinden het dan ook zeer onverantwoordelijk als dit amendement wordt aangenomen en vragen dus met klem om het te heroverwegen.

Betreffende de moties. De motie van D66 over de minimumregelingen naar 130% dienen wij mede in. Ook de motie van de Partij van de Arbeid met betrekking tot het landelijke energiebesparingsprogramma zullen wij steunen.
Betreffende ons eigen amendement is een verduidelijking nodig. Met de wethouder is het al even besproken in de schorsing. In mijn eerste termijn benoemde ik de gemeentelijke belastingen, maar wij bedoelen degene die niet per se honderd procent kostendekkend hoeven te zijn. Dus het betreft de OZB, de precariobelasting, de leges en de hondenbelasting, zoals ook opgesomd in het amendement. De begrafenisrechten en de marktgelden moeten er wel uit. Het amendement is daarop aangepast en dien ik bij dezen opnieuw in.
De essentie van de motie over de bankjes is het creëren van meer bankjes. Het is prima dat de motie zo wordt opgevat, dat het college bij de begroting hiervoor met een voorstel komt. Dan hoeven het geen 25 bankjes te zijn en dan hoeft het niet per se 50.000 euro te kosten. Het gaat erom dat wordt gekeken wat nodig is. Dit was vanuit ons even een eerste inschatting, maar het college heeft hier wat ons betreft de ruimte in.
Stadsbelang hoorde ik zeggen in reactie op deze motie in tweede termijn dat er al een Vestingsplan is en dat daarin ook dingen staan over het creëren van meer zitplekken. Dat zou kunnen, maar wij bedoelen deze motie ook voor de gehele stad en niet alleen voor de vesting, de binnenstad.
Dat was ‘m. Dank je wel.

Amendement A3: Geen verhoging van gemeentelijke lasten
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 5 juli 2022;
stelt het volgende amendement voor:
als beslispunt 2a te wijzigen in:
de financiële uitgangspunten vast stellen waarbij punt 4 van deze uitgangspunten (blz 20 PPN) wordt gewijzigd in:
De tarieven voor onroerende en roerende zaakbelasting, precariobelasting, leges en hondenbelasting, in 2023 niet te verhogen door geen correctie op basis van het indexcijfer (3,0%) toe te passen.

Motie M6: Meer bankjes in de stad
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 5 juli 2022;
roept het college op:
- de stad meer zitgelegenheden aan te bieden in de buitenlucht;
- hierbij gebruik te maken van de in de stad aanwezige creativiteit en instellingen, zoals scholen, werkvoorzieningschappen en dagbestedingen, om de zitgelegenheden te realiseren.
- deze bankjes door de gehele stad te plaatsen op plekken waar veel beweging is van wandelaars en fietsers.
- tijdens de begrotingsbehandeling hiervoor met een voorstel te komen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de PvdA, de heer Oostrum.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter. Het doet me in ieder geval genoegen dat vrijwel raadsbreed geconstateerd is dat er een hele goede financiële basis ligt voor de komende gemeenteraadsperiode. Ik heb nauwelijks iemand horen zeggen dat het glas halfleeg is, meneer Van Veen. Bij ChristenUnie/SGP heb ik wel iets gehoord waarbij ik bedacht dat ik dat even moet toelichten. U zei namelijk dat de schuldpositie een schaduwzijde is aan de vorige coalitie, terwijl juist in de afgelopen periode door de

gemeenteraad, in overleg met het college, een langetermijnplan is opgesteld – dat is echt samen met de gemeenteraad gedaan – om die schuldpositie onder controle te krijgen en terug te dringen in de komende jaren, ondanks de grote investeringen die gepland zijn. Juist dat noem ik toch ook nog een lichtpuntje van de vorige periode, waarvan u als nieuwe coalitie, en wij eigenlijk allemaal als nieuwe gemeenteraad, kunnen profiteren.
Ik dank de heer Van Doesburg voor de toelichting op de vragen over de woningbouwopgave. Het is voor mij nu helder dat we daarover geen zorgen hoeven te hebben. De Vliegende Brigade heeft een eerste aanzet gegeven door ons daarbij te helpen, maar ik hoop dat het ook in de toekomst voldoende blijft om de grote opgaven op het gebied van woningbouw en duurzaamheid op te pakken.
Dan kom ik bij de amendementen en de moties. Na de toelichting van Democraten Gorinchem dat het hier niet gaat over de lasten die met een inhaaleffect naderhand weer omhoog moeten, blijven wij het desbetreffende amendement uiteraard mee indienen.
Amendement A2 van ChristenUnie/SGP. Ook na een collegewisseling heb je naast de mogelijkheid om over nieuw beleid te spreken toch ook een belang bij bestuurlijke continuïteit, zeker hier, waar het gaat over een lopend traject. Er is ook gesproken over het treintje van maatregelen die met elkaar te maken hebben achteraan het i-lab. Je kunt niet anders zeggen dan dat dit gewoon door moet gaan, dus wij zijn tegen dit amendement.
De motie van Democraten Gorinchem om meer bankjes juichen wij toe en zullen we zeker ook steunen. Daarbij geven we nog wel de suggestie mee om ten minste in elke wijk een regenboogbankje te plaatsen.
De wethouder heeft geadviseerd de motie over energiearmoede aan te houden, maar wij vinden dat juist snelle extra inzet nodig is om nog voor de winterperiode zoveel mogelijk woningen geïsoleerd te krijgen.
De motie ‘Minimabeleid voor meer Gorcumers’ van D66 dienen wij nog steeds mede in. De verklaring van D66 volgen wij: het kan maar vooruitlopend gebeuren.
Wat betreft ‘De Gorcumse binnenstad als warenhuis’ wachten we even hoe D66 omgaat met het advies van de wethouder dat eerst de BIZ moet doorgaan, maar we vinden de motie heel sympathiek.
De motie over Direct Duidelijk-deal is een prima motie. Ik kan er niet duidelijk genoeg over zijn. De kloof tussen kiezer en gemeenteraad moet overbrugd worden, en die duidelijkheid gaat er ongetwijfeld bij helpen.
Voorzitter, hiermee hoop ik binnen mijn drie minuten te zijn gebleven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Van Santen, VVD.

De heer Van Santen: Dank u wel, voorzitter. Er liggen grote opgaven voor ons. En er is met name een incidenteel overschot. Ik vond de vergelijking die de heer Van Veen gaf met het glas wel mooi, want feit blijft dat het glas nog half is, halfvol of halfleeg, maar het is half. We lopen niet over, de schulden zijn hoog. In dat kader is het logisch om realistisch te handelen, zeker in het kader van het aanstaande coalitieakkoord, waar veel plannen de onderwerpen vanavond ongetwijfeld zullen raken, zoals velen hier ook al weten. We willen toekomstbestendig zijn en ik denk dat de meesten ook willen voorkomen dat we met hangende pootjes terug naar onze inwoners moeten om voor de volgende jaren substantieel gelden te vragen die mensen alsnog de das om zullen doen. Ook de nieuwe generatie wil je niet met hoge, of hogere, schulden opzadelen.

Dat gezegd hebbende, kom ik even op de moties. Ik begin met de motie rond de 130%-norm, want dat is iets wat we volgens mij al vaker in de raad hebben besproken. Ik heb met name de fracties ChristenUnie/SGP en SP er ook al eerder over gehoord. Het is ook het geval in de omliggende gemeenten die binnen de GR zitten en dat past wat onze fractie betreft wel in het kader van efficiënt werken en ook de regionale aanpak, zoals wij ook in de eerste termijn hebben aangegeven. Maar we zijn nog heel even in afwachting van de reactie van de wethouder op de vraag die net naar voren kwam.
Het amendement 'Geen verhoging van gemeentelijke lasten'. We snappen de wens, maar wat ons betreft heet het niet voor niks indexering, want je moet het ook als bedrijfsvoering beschouwen, net zoals je dat doet bij subsidies.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Bij wijze van interruptie. Het verbaast mij dat bij de VVD niet wat meer enthousiasme bestaat voor dit amendement, aangezien zij al jaren spreekt over het verlagen van de OZB; het staat zelfs in het partijprogramma. Nu ligt er een voorstel om de OZB te bevriezen – het gaat dus nog niet eens zo ver als u zelf een paar maanden geleden hebt opgeschreven, toen de gemeentelijke financiën er overigens minder voorspoedig voorstonden dan nu –, en dan kunt u toch met uw eigen programma in de hand dit amendement niet steunen?

De heer Van Santen: Wij verbazen ons ook een beetje over het momentum van dit soort moties, want het is wel een indexering. Het gaat hier gewoon over bedrijfsvoering en niet over een grote lastenverlaging. Je gaat gewoon mee in de bedrijfsvoering. In dat kader, en ook in het kader van het aanstaande coalitieakkoord, is het dan niet handig om dat uit te gaan zitten stellen. Zo zien wij dat wel.

Mevrouw Pellikaan: Zoals al toegelicht: het gaat hierbij om minima. Die hebben geen tijd om te wachten. De mensen willen nú weten of we hiermee aan de slag gaan of niet, en niet dat we het nog even gaan bekijken. De perspectiefnota is ook het uitgelezen moment om zo'n voorstel in te dienen, omdat die gaat over de uitgangspunten die je hanteert bij een begroting. Vandaar. Wij vinden dit amendement dus zeker wel passend op dit moment vanwege de urgentie.

De heer Van Santen: Als je de minima wilt helpen, is het eerste middel niet het tegengaan van een OZB-verhoging, of een indexering daarin. Ik denk ook dat-

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter!

De heer Van Santen: Als ik mijn zin even mag afmaken?

De voorzitter: Laatste interruptie.

Mevrouw Pellikaan: Dan had ik het in mijn interruptie van zo-even iets beter moeten duiden, zoals ik wel in mijn eerste termijn gedaan heb. Het gaat hier niet alleen om minima-huishoudens. We zien ook dat de middeninkomens financieel steeds

kwetsbaarder worden. Daarom willen we via dit amendement daar onze invloed op pakken.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: We snappen de redenering, maar tegelijkertijd sluiten we ons aan bij de redenering van de wethouder, namelijk dat wij dit niet willen verleggen naar de toekomst en dat wij dit wel gewoon als een indexering beschouwen. Dus daar wil ik het dan ook bij laten.
Het onderwijsamendement hebben wij mede ingediend. Wij denken dat het, gezien alle regionale belangen op die punten, nodig is om hier spoedig naar te kijken. De wethouder gaf ook aan dat hij het een terechte en begrijpelijke wens vindt. Ik wil nog even benadrukken dat het niet de bedoeling is om iets stop te zetten of terug te draaien, maar het vooral nog als geheel te beoordelen.
Ten aanzien van 'De Gorcumse binnenstad' heeft de wethouder aangegeven dat we moeten wachten op de BIZ.
Dar wil ik het even bij laten voor de overige moties. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. ChristenUnie/SGP, de heer Krol.

De heer Krol: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik het college bedanken voor de beantwoording van de verschillende vragen. Ik zal me nu beperken tot een reactie op de ingediende moties en amendementen.
Wij zullen tegen het amendement stemmen om de gemeentelijke lasten niet te verhogen. Wij zijn niet voor een generieke maatregel en volgen het advies van de wethouder, om hier ook in tred te blijven met de inflatie en met de loonontwikkeling.
Op het amendement 'Schrappen onderwijsinvesteringen' zal ik zo nog even terugkomen.
De motie 'Meer bankjes in de stad' vinden we qua richting en gedachte heel sympathiek. Ik vind het alleen erg lastig dat er een exact aantal en bedrag aan gekoppeld zijn.

Mevrouw Pellikaan: De motie mag inderdaad iets ruimer worden geduid, zoals ik net ook heb aangegeven. Het gaat er voornamelijk om dat er gewoon meer zitgelegenheden worden geplaatst. Het staat het college vrij af te wijken van de concrete aantallen die nu genoemd zijn.

De heer Krol: Is het dan niet een idee om die concrete aantallen ook uit de motie te schrappen?

Mevrouw Pellikaan: Dat zou kunnen, als dat nodig is. Maar misschien is het ook duidelijk als de motie gewoon zo gelezen mag worden.

De voorzitter: Als aangegeven wordt dat een getal geschrapt kan worden en dat de strekking is 'meer bankjes' – ik heb net begrepen van mevrouw Pellikaan dat ook ten aanzien van het financiële bedrag het college de vrijheid heeft –, dan is het misschien voor de correctheid beter dat u de motie nog even aanpast.

De heer Krol: Helder. We zijn erg voor het verkennen of er witte vlekken zijn in de stad die we kunnen invullen.

Wat betreft de energiearmoede volgen we het voorstel van de wethouder om die motie aan te houden.
Over de motie ‘Minimabeleid voor meer Gorcumers’ zijn we natuurlijk erg enthousiast. Het stelt ons wel een beetje teleur dat we niet in een eerder stadium betrokken zijn geraakt bij het voorbereiden van die motie. Er zijn verschillende partijen die dit punt ook in hun verkiezingsprogramma hadden. Het zou heel fijn zijn als hierop raadsbreed een akkoord wordt gegeven.

De heer Tekir: Voorzitter, bij wijze van interruptie.

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Dat punt blijft kennelijk toch terugkomen, waarbij ook de verantwoordelijkheid van het coalitieakkoord zo nu en dan wordt aangehaald. U gaf al terecht aan dat de motie is rondgedeeld voordat het akkoord onder embargo werd verspreid. Ik zou daarbij willen aantekenen dat de motie daarvóór al is aangekondigd in deze gemeenteraad, met daarbij de oproep aan alle fracties om mee te doen. De fracties die nu zijn aangesloten hebben daarop gereageerd, andere helaas niet. Desondanks wil ik zeker benoemd hebben dat dit onderwerp zichtbaar breder leeft in de raad. Dat blijkt ook uit de schriftelijke vragen die eerder door de fractie ChristenUnie/SGP zijn gesteld. In die zin hopen we toch dat we elkaar hier op de inhoud vinden, ondanks de wat ongelukkige, of misschien juist gelukkige samenloop van omstandigheden. Maar laat ik voorop stellen dat hierover een aankondiging is geweest zonder dat we één letter uit uw akkoord hadden gelezen. Ik wil dat nogmaals benadrukken, anders worden er zaken geïnsinueerd-

De heer Krol: Helder. Volgens mij weten we elkaar inhoudelijk op dit punt wel te vinden. Wat mij betreft is dat voor nu voldoende. Dank voor uw toelichting.

De heer Tekir: Fijn, dank u wel.

De heer Krol: Met betrekking tot ‘De Gorcumse binnenstad als warenhuis’ is het verzoek die motie aan te houden en te betrekken bij de bespreking van de ambities uit het nieuwe coalitieakkoord.
De motie ‘Direct Duidelijk-deal’ is wat ons betreft overbodig, gegeven meerdere moties op dit punt die er liggen.
Nu wil ik nog even terugkomen op het amendement over de investeringen in het onderwijs. We zijn niet doof voor alle zorgen die geuit zijn en voor het warme pleidooi dat de wethouder op dit punt heeft gehouden. Daarom wil ik dat amendement intrekken en in plaats daarvan een nieuw amendement indienen, luidende:

Amendement A4
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 5 juli 2022
stelt het volgende amendement voor:
beslispunt 1 te wijzigen in:
1. De perspectiefnota 2023-2026 vast te stellen en daarbij de punten 7 t/m 10 van paragraaf 2.4 samen te voegen tot één stelpost investeringen IHP PO/VO/SO.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie-

De voorzitter: Ik zag eerst de heer Oostrum, en dan de heer Schefferlie.

De heer Oostrum: Dank u wel. Het klinkt als een tegemoetkoming, maar dat is het niet, want daarmee wordt het een stelpost, terwijl partijen willen weten of ze door kunnen of niet. Bovendien geeft u daarmee niet aan dat u met het oog op de begroting 2023 op tijd duidelijk kunt maken welke posten er wel en welke er niet in zitten. Dat is de vraag die ik aan u heb: kunt u garanderen dat die duidelijkheid er vóór de behandeling van de begroting is?

De heer Krol: Nee, die duidelijkheid kan ik niet geven. Ik vind dat het college aan zet is om met elkaar te kijken naar de prioriteitenstelling. Ik weet dat er meer dan genoeg behoefte is aan investeringen binnen het onderwijshuisvestingsprogramma, dus ik maak me daar niet zo'n zorgen over. De reden is dat we hiermee wel iets aan ruimte creëren voor het college om afwegingen te maken. Ik hoorde mevrouw Pellikaan zeggen dat een heroriëntatie tot dezelfde uitkomst zal leiden, maar die overtuiging hebben wij nog niet helemaal. Het zou zomaar kunnen dat er toch nog een andere volgorde van wagonnetjes in het treintje in beeld komt, of een ander tijdschema waarop het treintje rijdt-

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter, bij wijze van interruptie-

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Ik zei in mijn tweede termijn dat een heroriëntatie redelijkerwijs tot dezelfde *urgenties* zal leiden, niét tot dezelfde uitkomsten.

De heer Krol: Dank voor de toelichting; dan heb ik dat verkeerd verstaan.
Kortom, we willen het bedrag in de perspectiefnota houden en richting de begroting daarop verder gaan finetunen, wetende dat vanuit het huidige college verschillende urgenties zijn meegegeven.

De heer Schefferlie: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: In de lijn van de heer Oostrum stel ik dan vast dat in een deel niks gewijzigd wordt, namelijk dat deel waarin duidelijkheid wordt verschaft over de vraag wie wat tegemoet kan zien. We vinden het wel pijnlijk, zeg maar, vanuit het begrip en de uitleg die is gegeven over het treintje. Dus haal er wat uit en de hele beweging wordt onmogelijk. Dit gaat gigantisch veel onduidelijkheid opleveren voor alle betrokkenen. Hier doet u de stad geen dienst mee. Ik vind het heel erg jammer. Ik had gehoopt dat u het amendement beter had gewijzigd.

De heer Krol: Ik neem dit voor kennisgeving aan. Tot zover mijn bijdrage.

De heer Koçak: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Ik wil even terugkomen op de reactie van de heer Krol op het eerste amendement. U noemde het generiek beleid wat betreft de afwijzing. Wat bedoelt u precies?

De heer Krol: Dat betreft het amendement ‘Geen verhoging van gemeentelijke lasten’. Met generiek beleid bedoel ik dat iedereen van dit voorstel mee profiteert als er geen verhoging wordt gegeven, dus alle huiseigenaren uit alle inkomensgroepen. Onze aandacht richt zich vooral op de laagste-

De heer Koçak: Dat is toch juist de bedoeling?

De heer Krol: Precies, en daarmee is het amendement zelfs te licht, het is ook een beetje schieten met hagel, niet gericht op de groepen die het het meest nodig hebben.

De heer Koçak: Prima. Het was frappant dat generiek beleid te horen, omdat we bijna altijd met generiek beleid bezig zijn, maar ja, prima.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Krol. Dan mevrouw Hamann van Gorcum Actief.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. In tweede termijn zal ik reageren op de moties en amendementen, want er is maar beperkt tijd.
Complimenten voor mevrouw Pellikaan. Ik ben geraakt door je passie. Dank je wel!
Ik begin met de motie van de Partij van de Arbeid over energiearmoede. Het is natuurlijk al heel lang een issue, maar in de perspectiefnota wordt het niet eens genoemd. De wethouder vertelde dat de afgelopen jaren wel allerlei initiatieven van de grond zijn gekomen en hij adviseerde de motie aan te houden. Ik vind dat een goed plan, want straks is er een nieuwe wethouder voor duurzaamheid en die willen wij niet voor de voeten lopen.

De heer Oostrum: Voorzitter, bij wijze van interruptie-

De voorzitter: De heer Oostrum.

De heer Oostrum: Een motie is een vraag van de gemeenteraad aan het college. Wij stemmen daarover als gemeenteraad en het nieuwe college mag er dan iets van vinden. Wij zitten hier als gemeenteraad bij elkaar en wij gaan erover of wij een motie aannemen of niet. Het nieuwe college mag straks zeggen hoe het met die motie wil omgaan. Dus wij doen helemaal niks vreemds met een motie die hier ingediend wordt.

Mevrouw Hamann: Ik vind het ook helemaal niet gek, maar we hebben te maken met een demissionair college dat een advies geeft, en straks komt er een nieuwe wethouder duurzaamheid die ongetwijfeld doorgaat in dat beleid en dat gaat uitbreiden misschien, waar mogelijk. Dat komt hier allemaal aan de orde-

De heer Oostrum: Het is heel begrijpelijk dat het college-

Mevrouw Hamann: Het is niet weg hè, als we het aanhouden?

De heer Oostrum: Het is heel begrijpelijk dat het zittende college voorstelt het aan te houden, en dan mag het nieuwe college er iets van vinden. Als ik hem dan toch in

stemming zou willen brengen, omdat de gemeenteraad er nu iets van kan vinden, waarna het nieuwe college er straks iets van kan vinden, dan doe ik niks vreemds.

Mevrouw Hamann: U kunt de motie natuurlijk altijd in stemming laten brengen; dat is uw keuze en de motie is niet van mij. Hetzelfde geldt voor de bankjes. Ik begrijp dat er voor de bankjes een nieuw voorstel komt. Dat zie ik dan straks graag tegemoet. Ik ben eigenlijk wel een beetje gecharmeerd van de picknicktafels waar de wethouder het over had; dan kun je ook nog wat doen bij de bankjes. We zijn benieuwd. Maar altijd in overleg met inwoners, want als je ergens een bankje zet, gegarandeerd dat de buurt gaat steigeren, want die willen dan geen hangjeugd. Dat is heel recent nog gebeurd met de plannen voor het Monument voor de Martelen van Gorcum. Daar zou een bankje komen, maar dat is geskipt, want de buurt vond het niet goed. Ik zeg het nu even kortaf, want ik heb weinig tijd.
De indexering vind ik een heel sympathiek idee. Gorcum Actief is ook niet voor lastenverhogingen, laat dat duidelijk zijn, maar dit amendement mist z'n doel voor wat betreft de armoedebestrijding. Het gaat over 3%, een relatief lage index, en dat zou voor iedereen gelden, omdat het een generieke maatregel is.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter, bij wijze van interruptie-

Mevrouw Hamann: Ik ben helemaal nog niet klaar met het antwoord!

De voorzitter: Mevrouw Hamann rondt even dit punt af en als u uw punt heeft gemaakt, krijgt mevrouw Pelikaan het woord.

Mevrouw Hamann: Dat vind ik een goed idee. Ik zit nog een beetje te puzzelen in mijn aantekeningen, sorry mevrouw Pellikaan, ik ben niet zo snel als u.

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw Hamann: Wij denken namelijk dat het voor de minima helemaal niks oplevert, want de huurverhoging is voor de minima beperkt door Den Haag en de lasten worden via de corporatie betaald. Mensen die klem zitten kunnen vaak toch een beroep doen op allerlei maatregelen en allerlei vormen van ondersteuning. Dus wij vinden dit niet zo'n goochem amendement.

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Dank u wel, voorzitter. Ik heb het al een paar keer eerder benoemd vanavond: dit amendement is niet per se bedoeld om de minimadoelgroep te ontlasten, maar voornamelijk om de middeninkomens te ontlasten, want ook voor hen gelden de enorme prijsstijgingen van dit moment, in tegenstelling tot de motie van de Partij van de Arbeid, die wel specifiek gericht is op het minimabeleid. Maar déze is dus voornamelijk gericht op de middeninkomens.

Mevrouw Hamann: En daarom een generieke maatregel. De kostenstijgingen zijn er voor iedereen, ook voor de gemeente, dus ik denk dat je toch echt even naar de begroting moet kijken-

Mevrouw Pellikaan: Dat klopt-

De voorzitter: Laatste interruptie!

Mevrouw Pellikaan: Alleen, in tegenstelling tot de gemeente hebben de inwoners niet miljoenen over.

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Waarvan akte, dat mevrouw Pellikaan dat vindt.
De binnenstad als warenhuis is volop in ontwikkeling en er wordt op het ogenblik over gepraat. We zijn benieuwd wat eruit komt.
Bij de financiering van 130% is helemaal niets van een dekking geleverd. Geadviseerd is de motie aan te houden. Ik denk dat het aan het nieuwe bestuur is om daarop maatregelen te nemen.

De heer Van der Meijden: Mevrouw de voorzitter-

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Dank u wel. Het betreft hier een structurele verhoging, dus als het goed is wordt het bedrag van 79.000 euro – uit mijn hoofd gezegd – voor de minimaregelingen gewoon in de begroting opgenomen. Volgens mij heeft de wethouder ook niet geadviseerd om de motie aan te houden, maar achtte hij die in lijn met de toekomstige notitie. Dat wil ik aan het adres van mevrouw Hamann nog even opmerken.

Mevrouw Hamann: Ik heb begrepen dat er een integrale visie komt. Ik laat het graag aan het nieuwe college over om daarmee aan de gang te gaan. Dus ik wil er nu liever nog geen besluit over nemen. Het nieuwe college is er over twee dagen, het gaat om 80.000 euro structureel, de regiogemeenten hebben er ook wat mee, dus ik zou zeggen: laten die kringen voorstellen voorleggen aan de gemeenteraad. Nogmaals: aangehouden is niet weg.

De heer Van der Meijden: Nog één vraag, voorzitter. Ik begrijp wat mevrouw Hamann zegt, maar ik ben wel benieuwd wat zij zelf van de inhoud van de motie vindt. Vindt zij het wel een gedachte die te omarmen valt?

Mevrouw Hamann: Ik vind de motie zeer sympathiek en zeker te omarmen, maar ik laat het graag aan het nieuwe college over.

De heer Tekir: Voorzitter, bij wijze van collegialiteit in de fractie-

De voorzitter: De heer Tekir.

Mevrouw Hamann: Dat is wel de derde of vierde keer.

De voorzitter: De heer Tekir heeft net niet het woord gevoerd.

De heer Tekir: Dank u wel. De heer Van der Meijden is zo op dreef, dat het er misschien op lijkt alsof het al de vierde keer is-

Mevrouw Hamann: Ja, ik tel jullie samen, hoor!

De heer Tekir: Ik wil nog even terugkomen op de motie omtrent het warenhuis. Wij kennen u als een volksvertegenwoordiger pur sang-

Mevrouw Hamann: Dank u wel.

De heer Tekir: Een volksvertegenwoordiger die ook enorm actief is in de stad. Dat is te waarderen. Ik was even benieuwd of u over deze motie in contact bent geweest met vertegenwoordigers van Hartje Gorkum.

Mevrouw Hamann: Ach, zo vaak, joh.

De heer Tekir: Over deze motie?

Mevrouw Hamann: Niet over de motie, maar wel over het warenhuis. Ik weet dat daar volop aan gewerkt wordt op het ogenblik in overleg met allerlei partijen. Ook de BIZ speelt een rol, en dit en dat. Het is best heel ingewikkeld, maar er wordt hard aan gewerkt. Ik neem aan dat ook het nieuwe college erin springt en er wat mee gaat doen.

De heer Tekir: Bij het opstellen van deze motie hebben wij hierover contact gehad met vertegenwoordigers van Hartje Gorkum en zij zouden het erg op prijs stellen als hierover nu eens duidelijkheid zou worden geboden door de gemeenteraad, dat wij dit concept van het warenhuis omarmen. Zij zijn al meerdere malen in de gemeenteraad geweest om dit plan te pitchen, maar ondanks alle adhesiebetuigingen hebben ze nooit echt een harde toezegging ontvangen, en is ook nooit in de begroting verwerkt dat hiermee daadwerkelijk aan de slag zal worden gegaan. Dus ja, er zijn allerlei overleggen, maar men wenst nu duidelijkheid en dit is hét moment om die duidelijkheid te bieden. Ik zou daarom een appel op met name u willen doen, mevrouw Hamann, om daar toch gehoor aan te geven.

Mevrouw Hamann: Ik vind het een mooi pleidooi, maar wij zijn er niet zo van om net bij de wisseling van de wacht zaken dicht te tikken. Ik kom dan meteen op het amendement over het onderwijs. De heer Krol stelt voor die middelen te oormerken voor onderwijs algemeen. De insteek van het amendement is dat de financiële situatie voor de komende jaren best wel onzeker is. Er zou een investeringsplafond zijn ter grootte van iets van vijf miljoen per jaar. Wat is echter het geval: alleen al door de kostenstijgingen verdampt die vijf miljoen zomaar voor je neus weg, dus er is dan geen enkele ruimte voor wat dan ook. Je gaat dan kijken hoe je toch nog iets van ruimte kunt creëren, zodat je iets van beleid kunt doen. Het is puur een financieel-technisch iets. Het is de bedoeling van het amendement om niet alles vast te leggen en dicht te tikken. Er zijn de afgelopen vier jaar enorm veel ambities geweest van het demissionaire college, moties, beleidsplannen en amendementen volgden elkaar op, maar van uitvoering is het niet gekomen. Dat gaat de komende jaren gebeuren met enorm veel leningen en een enorme schuldenlast die in ’25 tot een soort van piek komt. Als we dat allemaal gaan doen, kunnen wij geen kant op, allemaal niet, de hele raad niet.

De heer Tekir: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Tekir. Wilt u wel proberen het een beetje beknopt te doen, want we lopen wel heel erg uit in de tijd.

Mevrouw Hamann: Maar ik probeer uit te leggen-

De voorzitter: De heer Tekir kort en mevrouw Hamann ook kort. Eerst de heer Tekir.

De heer Tekir: Ik luister aandachtig en ik hoor mevrouw Hamann heel veel dingen zeggen. U begint met de opmerking dat het niet gepast zou zijn om bij een wisseling van de wacht dergelijke moties in te dien-

Mevrouw Hamann: Dat zei ik in eerste termijn, ja.

De heer Tekir: En daar trapte u net ook mee af. De moties passen financieel-technisch allemaal in de financiële kaders die nu voorliggen. Ik ga ervan uit dat de nieuwe coalitie ook de nieuwe ambities die zij in een akkoord giet tegen de financiële kaders aan heeft gehouden en die haalbaarheid heeft getoetst. Maar ik zou het oprecht jammer vinden dat het enige argument om vanavond moties af te wijzen zou zijn: er is een wisseling van de wacht, er komt een nieuwe coalitie, dus laat hen nou maar plannen uitvoeren. Er is hier een raad, die is te allen tijde missionair en de raad is altijd in staat, en heeft alle ruimte, om welk beleidsarm document dan ook beleidsrijk in te vullen.

Mevrouw Hamann: Daar kan een raad voor kiezen, ja, maar het hoeft niet. Het ligt er ook aan hoe je over de toekomst denkt: willen we nog ruimte hebben voor nieuw beleid, of wellicht iets anders, of misschien een andere volgorde in dat treintje, of mogelijk helemaal geen treintje? Het nieuwe college gaat naar dat soort keuzes kijken en daarover praten-

De heer Tekir: Maar als we dat argument de komende vier jaar gaan hanteren-

Mevrouw Hamann: Voorzitter, als ik even mag uitspreken?

De voorzitter: Eerst mevrouw Hamann nog even, dan de heer Tekir, en dan stoppen we dit.

Mevrouw Hamann: Even over de scholen. Een aantal keren krijgen we zo'n schema met allemaal schoolgebouwen met gekleurde vakjes over hoe goed of hoe erg ze gehuisvest zijn. Ik ben mij te barsten geschrokken bij het laatste overzicht en de vele rode vakjes. Er zijn veel scholen waarmee het niet goed voor elkaar is. Daar speelt bij dat we willen verduurzamen, dat er door corona een gezond binnenklimaat moet zijn in scholen, en nog veel meer. Ik laat het graag aan de nieuwe wethouder voor onderwijs over om samen met de gemeenteraad goed af te wegen hoe de beperkte middelen besteed kunnen worden, zonder nu al alles vast te leggen en in beton te gieten.

De voorzitter: Helder. Nog een reactie daarop van de heer Tekir, en dan gaan we naar het volgende punt.

De heer Tekir: Ik zou mevrouw Hamann toch willen meegeven dat nu niets wordt vastgelegd. Er is ruimte in de begroting en het gaat om plannen waarop ik inhoudelijk geen enkel tegenargument hoor, behalve dat het college daarover een afweging zou

moeten maken. De enige afweging die in dit huis plaatsvindt wordt gemaakt door de gemeenteraad bij het vaststellen van de perspectiefnota en bij het vaststellen van de begroting. Dat is wat we aan het doen zijn. Ik zou het heel jammer vinden als wij vier jaar lang bij iedere motie die wordt ingediend zouden moeten aanhoren “dat is aan het college om uit te werken”. Dan vraag ik mij af wat de uitgestrekte hand van de formerende partijen is om constructief samen te werken en zich kwetsbaar op te stellen. Dat stelt me vanavond al teleur, moet ik zeggen.

De voorzitter: Goed, waarvan ook akte. Mevrouw Hamann, u gaat nu verder met de andere punten die u eventueel heeft, want dit gesprek duurt echt veel te lang en gaan we nu afronden.

Mevrouw Hamann: Ik heb niet veel andere punten meer. Die uitgestoken hand is er natuurlijk zeker wel, en het is echt niet vier jaar lang zo, maar er is nu toevallig een wisseling van de wacht. Ik wil alleen nog even reageren op het vaststellen van de perspectiefnota. Ik heb zowel de heer Oostrum als nog iemand hier horen zeggen: ja, maar die scholen rekenen op voortzetting van beleid en we moeten dat nu vaststellen, anders ‘dit en dat’. De ervaring leert dat het vast ligt als het eenmaal in de perspectiefnota is benoemd, en dan staat het straks ook in de begroting. We weten allemaal dat, als de perspectiefnota eenmaal is vastgesteld, dat de basis is voor de begroting.

De voorzitter: Volgens mij is dit punt al diverse keren in de vergadering aan de orde geweest.

Mevrouw Hamann: Dank u wel.

De voorzitter: De standpunten zijn gewoon uitgewisseld, het is wat het is. Dank u wel. Dan de heer Van der Meijden, D66.

De heer Van der Meijden: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik loop even de moties af, gezien de tijd, maar het zijn er een hoop. Allereerst zou ik het college willen vragen om te reageren op de suggestie iets te doen aan de huurstijgingen voor gesubsidieerde instellingen. Misschien heb ik het gemist, maar ik meen dat wethouder Van Zanten daarop niet heeft gereageerd.
Daarnaast de Direct Duidelijk-deal. De wethouder heeft aangegeven dat het in lijn is met het gevoerde beleid, maar dat het desalniettemin beschouwd wordt als een impuls om verder aan de slag te gaan met direct-duidelijke communicatie. Ik zou er nog aan willen toevoegen, ook in de richting van de heer Van Veen, die de toegevoegde waarde daarvan niet zag – althans: hij vond hem overbodig, laat ik het zo formuleren –, dat de Direct Duidelijk-deal ook door het ministerie wordt gesteund met allerlei activiteiten voor ambtenaren om deel te nemen aan cursussen, om mee te doen aan een Week voor direct-duidelijke taal in oktober, en ook om ervaringen en kennis uit te delen met gemeenten die ons voor zijn gegaan op dit pad. Ik hoop in die richting ten aanzien van de overbodigheid in ieder geval nog iets te hebben toegelicht.
Dan het minimabeleid, de 130% van de bijstandsnorm. Ik moet erkennen dat ik me gesterkt voel door de woorden van de wethouder dat het geen doorkruising is van het beleid, maar eerder het naar voren halen van iets dat al onderdeel uitmaakt van een

integraal plan. Vanzelfsprekend ben ik het met velen van u eens dat ook meer nodig is en dat die integraliteit bewaakt moet worden. Ik zie alleen niet in waarom dit daaraan in de weg zou staan. Ik vind het ook een moeilijk punt, voorzitter. Deze motie is met een goed hart geschreven, overigens op 29 juni laat, door mijzelf, na de intentie van de heer Tekir, en is op 30 juni aangekondigd in B&A. Dat wil ik graag nog vermeld hebben. Het doet me deugd dat er inhoudelijk steun is voor dit voorstel, ook al is dat misschien niet vanavond. Ik gun de partijen hun akkoord, respecteer het embargo dat erop is gelegd en zeg in de richting van al die partijen dat zij op onze volledige steun mogen rekenen als zij besloten zouden hebben deze regeling te treffen, want onze mensen, onze Gorcumers, hebben dat nodig.
Dan het warenhuis, voorzitter. We hebben er heel vaak over gesproken, mevrouw Hamann heeft er ook naar verwijsd…. Zei ik het verkeerd?

Mevrouw Hamann: Wij zeggen altijd 'verwezen'!

De heer Van der Meijden: Waarvan akte, zeg ik dan maar. Wij hebben er nog even met de wethouder over overlegd en ik zou hem willen verzoeken om in lijn met de denkrichting die hij al heeft uitgezet – dus de gemeente zet in op de kwaliteit van de openbare ruimte en Hartje Gorkum zet in op het concept van het warenhuis –, deze motie zó te lezen dat hij die denkrichting voortzet, maar dat we hier vanavond wel het signaal afgeven, als extra ondersteuning en als bevestiging aan Hartje Gorkum dat dit idee thuishoort in onze stad. Wij hebben de suggestie gedaan daarover te rapporteren in de turap, maar het is vanzelfsprekend ook prima als dat tijdens de begrotingsbehandeling of op een ander moment komt. Ik hoop dat hij met die lezing de motie alsnog zou kunnen ondersteunen.
Ik ben blij met de toezegging van wethouder Van Doesburg over de woningbouw. Het is goed te zien dat het college doorpakt op dit thema en ons blijft informeren over hoe het nog sneller kan.
Dan heb ik er nog één, voorzitter, en daarmee doe ik er een aantal onrecht aan: het onderwijsamendement van de heer Krol van ChristenUnie/SGP. Mijn eerste reactie, op basis van wat in eerste termijn is gezegd, zou zijn: ik zie toch een hoop risico's, over de vertragingen en over de aanvullende kosten. U geeft niet echt duidelijkheid over de alternatieven, en dat vind ik lastig wegen. Maar de heer Krol heeft een nieuw amendement aangedragen en dat wil ik zorgvuldig kunnen afwegen en op inhoud beoordelen. Daarom wachten wij voor nu nog even de reactie van de wethouder in tweede termijn af, waarna we ons een oordeel kunnen vormen over die motie.
De PvdA heeft de motie over de isolatie aangehouden-

De heer Oostrum: Nee, nee, niet aangehouden!

De heer Van der Meijden: O, excuus. Ik dacht dat de wethouder u daartoe had aangezet.

De heer Oostrum: De wethouder gaf die suggestie-

De heer Van der Meijden: Ik vind dat u een heel verstandige wethouder heeft, dus ik ga hem daarin volgen!

Mevrouw de voorzitter. De DG-bankjes, noem ik ze maar even, gaan wij ondersteunen vanuit de gedachte dat daaraan best wat kan gebeuren.
De motie over de verlichting van de lokale lasten hebben wij mede ingediend. Ik zie het als een incidentele mogelijkheid om Gorcumers lucht te geven. We denken ook dat die middelen op dit moment goed gedekt kunnen worden. Wij blijven daarom volledig achter die motie staan.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Als laatste mevrouw Stevens van de SP.

Mevrouw Stevens: Dank u wel, voorzitter. Nu we hier zo bij elkaar in de raad zijn en op een heel belangrijk punt staan met eigenlijk een gekke perspectiefnota, terwijl er over twee dagen een nieuw college is, moet ik zeggen dat ik erg onder de indruk ben van de manier waarop het huidige college met deze perspectiefnota omgaat: heel genuanceerd en respectvol richting het nieuwe college dat gaat komen. Daar heb ik alleen maar heel veel lof voor.
Dat gezegd hebbende, wil ik doorgaan naar het amendement. Wij kunnen ons als SP helemaal vinden in wat de wethouder daarover heeft gezegd. Daarnaast zijn wij er voorstander van dat de minima op dit moment meer aandacht krijgen – niet per se verrassend vanuit de SP. Dus daar zijn wij niet voor.
Meer bankjes in de stad. Ik was toch wel echt benieuwd naar een aanpassing van deze motie, zonder het bedrag en zonder het aantal.
Over de energiearmoede zijn wij het volledig eens met wat de wethouder daarover heeft gezegd, en dat aanhouden een beter plan is.
Het minimabeleid voor Gorcumers is wat aan de lastige kant. Laten we vooropstellen dat we natuurlijk hebben meegedaan met de vragen van ChristenUnie/SGP, het gaat ons aan het hart en het is enorm belangrijk voor ons, zodat wij er eigenlijk gewoon niet moeilijk over kunnen doen, maar ik denk dat meerdere Gorcumers het daarmee eens zijn.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Wat betekent dat dan, dat u niet moeilijk kunt doen?

Mevrouw Stevens: Eigenlijk vinden wij het een verstandig idee van de wethouder om te wachten tot het gehele plan meer in beeld komt en daarnaast is het natuurlijk een notitie waar het volgend college mee aan de slag gaat, a.s. maandag-

De heer Koçak: Voorzitter, ik was nog niet klaar.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Over wachten gesproken: beseffen we met z'n allen dat we dan duizenden inwoners van onze stad in de steek kunnen laten? Er zijn ouderen met AOW en een klein pensioentje en er zijn werkende mensen met een inkomen net buiten de bijstandsnorm. De SP is al jaren voorstander van het optrekken van de norm naar 130%. Eerlijk gezegd verwacht ik hierover een scherpe uitspraak van de SP.

De voorzitter: Mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Even alles verwerken wat de heer Koçak heeft gezegd- In de basis zijn wij natuurlijk hartstikke scherp en misschien zouden we kunnen zeggen dat we hierin vanuit onszelf misschien nog wel iets scherper zouden kunnen zijn, maar we moeten ons natuurlijk wel realiseren dat het nieuwe college niet na het reces begint of zo, maar a.s. maandag. En daarnaast heb ik gezegd dat we toch niet anders kunnen zijn dan positief.

De heer Van der Meijden: Voorzitter, was u klaar met dit deel van de beantwoording?

De voorzitter: Eerst de heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Dank u wel. Ik ga ook een poging doen. Ik begrijp er echt helemaal niks van. Even hiervoor zei u: nee, nee, die OZB-bevriezing doen we niet, want we zijn er vooral voor om voor die minima op te komen. U roept dat ook al jaren. Nu is er een heel concreet voorstel, met ruime financiële mogelijkheden om het op te trekken naar 130% en dan ga je daar gewoon niet mee instemmen. Wat is er nog over van de SP in Gorinchem?

Mevrouw Stevens: Misschien moet u even mijn woorden in uw hoofd herhalen. Ik zei: we kunnen niet anders dan positief zijn.

De heer Schefferlie: Oké. Het is even wennen, maar het is wel goed nieuws. Dank u wel!

Mevrouw Stevens: Ik heb het twee keer gezegd, maar ik wil het nog wel voor een vierde keer zeggen: wij kunnen niet anders zijn dan positief.

De voorzitter: Waarvan akte.

Mevrouw Stevens: Dank u wel.

De heer Van der Meijden: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

Mevrouw Stevens: Vijfde keer?

De heer Van der Meijden: Ik ga het nog iets anders proberen. Dank u wel, voorzitter. Ik wil begrip hebben voor de positie die de SP hier inneemt. Als zij afweegt dat dit niet het juiste moment is voor deze motie, hebben wij dat te respecteren, maar het is wel een punt dat in mijn optiek echt uitgerekend hoort bij de SP, waar ze zich ook lang hard voor maakt. Ik zou, ook in het kader van de bestuurlijke verhoudingen in uw raad, een appel willen doen op de SP-fractie, niet om flauw te doen, maar oprecht, om dit idee toch te omarmen en toenadering te zoeken voor een idee waarvan ik weet dat u het diep in uw hart zo steunt.

Mevrouw Stevens: Ik wil het nog wel een keer zeggen, hoor: we zijn positief!

De heer Schefferlie: Maar we kunnen toch niet zeggen dat we positief zijn, maar wel tegenstemmen!? Kunt u ook zeggen dat u voor de motie gaat stemmen, want er is toch verwarring. Gaat u nou voor de motie stemmen, of tegen de motie?

Mevrouw Stevens: Ik dacht dat dat duidelijk was.

De heer Schefferlie: Wilt u het dan nog een keer zeggen? Gaat u voor of tegen die motie stemmen?

Mevrouw Stevens: Wij gaan voor de motie stemmen, wel met de bedenking erbij. Ik neem aan dat het gewoon duidelijk is dat, als ik zeg dat wij daar positief over zijn, en niet anders dan positief kúnnen zijn, we daar geen discussie over hoeven te hebben.

De voorzitter: Het kan ook zijn dat we te lang vergaderen, beste mensen! Maar goed, ik heb de SP in ieder geval horen zeggen dat ze voor de motie stemt. Hebt u nog andere punten, mevrouw Stevens?

Mevrouw Stevens: Ik zou bijna niet meer durven!
De motie over de Gorcumse binnenstad als warenhuis vond ik nogal ingewikkeld, vanwege het feit dat de motie anders geïnterpreteerd moest worden dan er staat. Daarom ben ik eigenlijk nog wel benieuwd naar de reactie van de wethouder.
De motie Direct Duidelijk-deal vind ik wel een beetje grappig, omdat Nederlands en Engels niet altijd per se duidelijk is voor mensen. De heer Van der Meijden weet waarschijnlijk niet dat ik daarover in 2019 een motie heb ingediend, de heer Tekir wel, en ik vroeg mij af, voornamelijk richting de wethouder dan: is deze motie destijds dan niet uitgevoerd en zijn er geen plannen lopend met betrekking tot deze motie, evenals de motie die daarop volgend van Stadsbelang kwam? Ik ben benieuwd of deze motie een meerwaarde heeft ten opzichte van alle moties die er nu al liggen.
Dat zijn ze, als het goed is.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van der Meijden: Voorzitter, mevrouw Stevens mag voor de motie ook de afkorting DDD gebruiken, als dat beter klinkt en minder Engels.

Mevrouw Stevens: Even voor de duidelijkheid: afkortingen zijn uit den boze en er is een motie voor aangenomen dat we die niet gebruiken.

De voorzitter: Heldere taal. Goed. De tweede termijn van de fracties is hiermee afgehandeld. Voorzien is nu een schorsing van een kwartier. Laten we daar maar tien minuten van maken en proberen het daartoe te beperken. Na de schorsing gaan we verder met de tweede termijn van het college. Daarna volgt een nieuwe schorsing waarin de fracties zich kunnen beraden en ten slotte gaan wij stemmen.
Ik schors de vergadering.

10. Schorsing (23.37-23.54)

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Wij zijn bezig met de behandeling van de perspectiefnota. We hebben de nodige termijnen gehad. Zojuist is er een schorsing geweest en nu zal het college in tweede termijn een reactie geven.

11. Tweede termijn college

De voorzitter: Het woord is allereerst aan de wethouder voor financiën, de heer Van Zanten.

Wethouder Van Zanten: Voorzitter. Ik denk dat ik vrij kort kan zijn. In de eerste plaats zou ik het amendement van Democraten Gorinchem aan de orde willen stellen over het bevriezen van het tarief op gemeentelijke heffingen. In eerste termijn had ik het onbedoeld mogelijk wat verbreed, door te zeggen dat het niet kan gelden voor de tarieven waarvoor honderd procent kostendekkendheid geldt, maar dat was ook niet de bedoeling. Tijdens de schorsing hebben we even naar het amendement gekeken en nagegaan welke heffingen het dan betreft. Toen hebben we het gehad over de marktgelden en de begrafenisrechten, waarvoor het uitgangspunt van honderd procent kostendekkendheid geldt. Dat is door Democraten Gorinchem gecorrigeerd, maar helaas is mij later nog ambtelijk geworden dat het uitgangspunt van honderd procent kostendekkendheid ook geldt voor de leges. Mijn verzoek is dan ook – want ik neem aan dat Democraten Gorinchem het amendement in stemming wil laten brengen – om ook de leges uit het amendement te schrappen. In dat geval doet het in ieder geval volkomen recht aan de bedoelingen van de indieners. Ik blijf echter wel bij mijn advies om het aannemen van het amendement te ontraden.
De heer Van der Meijden gaf aan dat ik geen antwoord had gegeven op een vraag zijnerzijds, en dat klopt. Ik heb opgetekend dat u in eerste termijn had gezegd dat het de inzet van D66 was geen huurstijgingen door te voeren bij gemeentelijke instellingen. Zo hebt u het gezegd en zo heb ik het ook opgeschreven. Ik heb daar soort van bewust geen antwoord op gegeven, niet expres, maar omdat we deze thematiek in I&O uitgebreid hebben besproken. Daarbij heb ik aangegeven dat het niet gemeentelijke instellingen zijn, maar instellingen die huren van de gemeente – zo moet je het eigenlijk zien. Daarop hebt u volgens mij ook een flink antwoord gehad in de vragenbeantwoording. We hadden aangegeven dat we bij die instellingen de huurstijging die contractueel is bepaald volgens de consumentenprijsindex wel doorvoeren, maar dat een aantal instellingen ook een vorm van huursubsidie ontvangt, zodat die stijging in principe gecompenseerd moet worden door subsidie bij die instellingen. Nou, daarvan hebben we besproken dat dat in de tijd mogelijk niet gelijktijdig zou kunnen plaatsvinden en we hebben ook toegezegd te zullen bezien of er geen subsidieplafonds in de weg zitten om dat te doen. We zouden dus aanvullend kunnen subsidiëren, en het ligt ook in ons voornemen om dat te doen, maar dan moet het wel kunnen binnen de ruimte, anders moeten we natuurlijk gewoon terug naar de raad.

De heer Tekir: Voorzitter, om maar meteen korte klappen te maken: we hebben het inderdaad in I&O besproken, maar die bespreking is toen niet geland in een toezegging, vandaar dat wij nu hebben verzocht dat wel als een harde toezegging op te nemen. De huurverhoging wordt nu weliswaar doorgevoerd, dat is ook al gebeurd, maar uw toezegging dat het bij partijen die in de knel komen gecompenseerd zal worden via een aanvullende subsidie, is voor ons voldoende om het daarbij te laten.

Wethouder Van Zanten: U hebt gelijk. Ik meende dat in I&O te hebben toegezegd, maar de plaats om het echt toe te zeggen is hier, en dat doe ik dan ook bij dezen.
Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder Kraaijeveld.

Wethouder Kraaijeveld: Dank u wel, voorzitter. Ik geloof dat nog één punt rest van de heer Van Santen van de VVD, die vroeg wat de beantwoording van de wethouder was. Ik meen daarvan overwegingen meegegeven te hebben. Ik geloof dat u het woord 'belemmeringen' benoemde, ik denk dat het overwegingen waren die ik u als raad mee wilde geven, van: mocht u die motie aannemen, dan loopt u vooruit op een notitie die regionaal in de maak is om dat te doen. Het doorkruist inderdaad niet zozeer de denklijn daarin, maar u loopt daarin een stapje vooruit. Ik zie dat u op inhoud elkaar probeert te vinden, of eigenlijk al steeds meer aan het vinden bent, dus in die zin denk ik dat het vooral aan u als raad is om te besluiten wat u hiermee wilt doen. Ik hoop dat dat voldoende helderheid geeft aan de heer Van Santen.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Ik heb daar geen aanvulling op. Volgens mij is het helder. Het ging mij vooral om de vraag of de wethouder in eerste termijn het woord 'aanhouden' had genoemd. Dat weet ik even niet, maar dat heb ik dan niet gehoord.

Wethouder Kraaijeveld: Nee, dat heb ik daar niet zo concreet gedaan. Het was ten aanzien van de energiebesparing zo benoemd, dus ik heb vooral even de overwegingen meegegeven en ook de financiële consequenties die ermee samenhangen. In de notitie die nog komt zitten ook nog extra financiële overwegingen. Op die manier heb ik dat naar u willen duiden.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van der Geest.

Wethouder Van der Geest: Voorzitter, kort. Er was nog een verduidelijking van de heer Van der Meijden over de motie rond het warenhuis. Ik begrijp dat het vooral is bedoeld als signaal vanuit de raad om steun uit te spreken voor het warenhuis. Ambtelijk en bestuurlijk hebben wij die al gegeven, maar als het signaal nodig is, is het aan u als raad om daarover een oordeel te geven, en dan kunnen we ons daarin vinden als college.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Doesburg.

Wethouder Van Doesburg: Voorzitter, dank u wel. Klare taal, daar moest nog een vraag over beantwoord worden. Het klopt helemaal: die motie is aangenomen en uitgevoerd en blijft ook in uitvoering, want met klare taal ben je niet zomaar klaar. Er is nogal wat voor nodig om ambtelijke taal te vertalen in B1-niveau bijvoorbeeld, of meer visueel te maken. Daar is heel veel tijd voor nodig en training en opleiding. Er zijn verschillende initiatieven. Neem de brievenwasserette, waarin ambtenaren in workshops gewerkt hebben aan het herschrijven en verbeteren van brieven, om ze begrijpelijker te maken voor de doelgroep. Ook samen met de doelgroep is bijvoorbeeld daaraan gewerkt. Dus de motie 'klare taal' is in uitvoering. Maakt dat de motie 'DDD' overbodig? Misschien wel, maar het argument dat de heer Van der Meijden daarbij aangaf, en dat ik zelf, dacht ik, ook genoemd had, is dat het handig is om op ministeriële regelingen aan te haken, want van die regelingen kun je zo voordeel hebben. Denk aan de cursussen die genoemd zijn, maar ook subsidies waarop je dan bijvoorbeeld makkelijker mee kunt surfen. Ik zou dus bij het positieve advies willen blijven en het fijn vinden als de raad het, ja hoe zeg je dat: overneemt of zo, of aanbeveelt.

Dan het amendement over de onderwijsinvesteringen. Ik ben heel blij dat de fractie ChristenUnie/SGP ervoor gekozen heeft om op basis van de aangevoerde argumenten een aanpassing te vinden in het amendement. Dat is fijn, want zo merk je dat er echt een gesprek tot stand komt en dat de argumenten die uitgewisseld worden ook echt heel serieus genomen worden. Toch zou ik willen vragen om nog verder te gaan. In de begroting is altijd nog ruimte om naar aanleiding van inzichten die later verworven zijn over scenario's, wel dan niet, nog een verwerking te doen. Die ruimte is er sowieso. Anderzijds hebben de bestuurders met wie wij zaken doen in deze stad gewoon recht op het nakomen van afspraken, recht op duidelijkheid op het juiste moment, omdat zij investeringen, voorinvesteringen en voorwerk moeten doen, en als dat te lang uitgesteld wordt, worden zij mogelijk gedwongen andere investeringen te doen, en dat zouden zomaar eens desinvesteringen kunnen zijn in oude gebouwen waar we vanaf moeten. Het is dus heel verstandig, hier is echt goed over nagedacht, om dit treintje niet te doen ontsporen. Het gaat ook leiden tot een probleem voor de nieuwbouw van het Gilde, waarvan u wel zegt, wat logisch en verklaarbaar is, dat daar extra geld voor moet worden vrijgemaakt. Want ook voor het Gilde geldt dat er een samenhang is met het op het juiste moment ook realiseren, en open doen van de deuren van het IAC, dat nu i-lab heet, de coöperatie waar we ook met het bedrijfsleven, vergeet dat niet, in zitten en met onderwijsbesturen. Er is een coöperatie opgericht met een dagelijks bestuur waar die drie partijen in vertegenwoordigd zijn en die harde afspraken hebben gemaakt om dit voor elkaar te krijgen met elkaar, wat ook nodig is voor het goed functioneren van het Gilde vanaf 2024, als daar de deuren opengaan, en ook voor het nieuw vormgeven van hybride onderwijs, een trend die ingezet is en waar bedrijven ook achter staan en wat keihard nodig is, zeker in de arbeidsmarktontwikkelingen zoals die nu aan de hand zijn. Daar hangt dat hele treintje aan vast en zoals eerder gezegd: met dit treintje, waaronder echt een degelijk advies ligt over alle scenario's die afgewogen zijn, spelen we andere onderwijslocaties vrij. U hebt terecht verwezen naar een heel lijstje met rode vlekjes en zo, maar nummer 1 op dat lijstje staat, nogmaals, Merwedekanaal 8. Wij zorgen er op deze manier voor dat daar geen desinvesteringen nodig zijn die anders wel gaan plaatsvinden. Dus reken u niet rijk door dit anders te doen. Het college heeft juist geprobeerd om een volgend college in positie te brengen, opdat niet pas bij de begroting verrassingen naar voren zouden kunnen komen die de boel wel op slot zouden zetten. Dit biedt openingen. Dus mijn warme pleidooi is: houd dit aan. Bij de begroting is altijd nog ruimte, mocht u bijgepraat zijn door de ambtelijke organisatie, dan wel in het veld, om iets anders te doen, maar deze onzekerheid op dit moment, in afwijking van afspraken die gewoon met het veld gemaakt zijn, en ook vanuit de samenwerking in een coöperatie, is niet verstandig.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Hiermee hebben we de tweede termijn van het college gehad en zijn we weer bij een schorsing, waarin de fracties zich kunnen voorbereiden op de stemming.
Ik schors de vergadering voor een kwartier.

12. Schorsing (00.07-00.26)

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Wij zijn bezig met de behandeling van de perspectiefnota en zitten in het staartje van de vergadering, dat neem ik althans aan, gezien ook de tijd!

13. Afronding en besluitvorming

De voorzitter: Zojuist hebben we een schorsing gehad waarin de fracties zich hebben kunnen voorbereiden op de stemming die aanstaande is. We gaan over tot stemming over de amendementen, in volgorde van verstrekkendheid, de moties en uiteindelijk ook over het raadsvoorstel. Voordat ik de stemming open, kijk ik even rond of er mensen zijn die naar aanleiding van het besprokene nog zaken zouden willen wijzigen. Ja, allereerst de heer Klein, en ik zie ook de heer Krol en mevrouw Pellikaan. De heer Klein.

De heer Klein: Dank u wel, voorzitter. Ik heb niet zozeer een wijziging als wel iets in de trant van een oproep naar aanleiding van het overleg in de schorsing over de motie van de Partij van de Arbeid inzake energiearmoede. Op dit moment vind ik de motie qua invulling te concreet. Wij zijn daarom voornemens hieraan op korte termijn meer invulling te geven. In die zin willen wij de intentie afgeven om dat op korte termijn ook echt te gaan doen, hopende dat de motie op dit moment kan worden aangehouden, zoals de wethouder in eerste instantie adviseerde.

De voorzitter: De heer Oostrum.

De heer Oostrum: Na de intentieverklaring dat in ieder geval de inhoud van onze motie op korte termijn de aandacht gaat krijgen, ben ik bereid haar tot de begrotingsbehandeling 2023 aan te houden.

De voorzitter: Dan concludeer ik dat de motie ‘Bestrijding energiearmoede’ is aangehouden. De heer Krol.

De heer Krol: Over aangehouden gesproken: het amendement ‘Schrappen onderwijsinvesteringen’, dan wel onderbrengen in een verzamelpost, willen wij aanhouden richting de begroting. Daarbij wil ik wel aangeven dat wij met de betrokken partijen kritisch de stappen zullen volgen die gezet gaan worden op logica en op financieel effect. We hebben ook begrepen dat de beoogde nieuwe wethouder voor onderwijs snel in gesprek zal gaan met alle betrokken partijen.

De voorzitter: Ik concludeer dat het amendement met betrekking tot het wijzigen van beslispunt 1 is aangehouden. Tot slot mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Wij trekken amendement A3 in naar aanleiding van de opmerking van de wethouder over de leges en dienen in plaats daarvan amendement A5 in waarin het woord ‘leges’ is weggelaten.

Amendement A5: Geen verhoging van gemeentelijke lasten
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 5 juli 2022;

stelt het volgende amendement voor:
als beslispunt 2a te wijzigen in:
de financiële uitgangspunten vast stellen waarbij punt 4 van deze uitgangspunten (blz 20 PPN) wordt gewijzigd in:
De tarieven voor onroerende en roerende zaakbelasting, precariobelasting, hondenbelasting in 2023 niet te verhogen door geen correctie op basis van het indexcijfer (3,0%) toe te passen.

De voorzitter: Helder, denk ik.
We kijken even wat in iBabs staat. De amendementen A1, A2 en A3 zijn ingetrokken, amendement A4 is aangehouden. Amendement A5 wordt nu in stemming gebracht. Wenst iemand nog een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Ik verneem dat er technisch iets geregeld moet worden. We wachten een moment….
Mensen, we moeten even terugvallen op het oude systeem; er is altijd een plan B. Ik heb als stemmingsnummer 2 getrokken, zodat de heer Boutachkourt als eerste aan de beurt van stemmen is.

Wethouder Van der Geest: Voorzitter. volgens mij hoeven we niet hoofdelijk te stemmen, maar kan het ook bij handopsteken.

De voorzitter: Dat kan ook, ja. dan doen we het op die manier. Anders kan ook de griffier even de namen voorlezen, en dan kunt u zeggen of u voor of tegen bent.

De heer Klein: Voor de nieuwe raadsleden is het misschien handig even de procedure uit te leggen.

De voorzitter: Er zijn allerlei suggesties gedaan, maar we gaan het gewoon op de oude manier doen. Er is een lijst gemaakt van de raadsleden, genummerd van 1 t/m 25. Ik heb als stemmingsnummer nummer 2 getrokken en nummer 2 op de lijst is de heer Boutachkourt. De griffier gaat nu de lijst langs en noemt alle namen. Als u uw naam hoort, geeft u aan of u voor of tegen dit amendement bent.

De heer Bahlmann: Voorzitter, dit kan toch veel sneller, we kunnen dit toch bij handopsteken doen?

De voorzitter: We doen het op deze manier. De heer Boutachkourt.

De heer Boutachkourt: Voor.

De voorzitter: Mevrouw Dansen, voor of tegen?

Mevrouw Dansen: Tegen.

De voorzitter: De heer Van der Geest.

De heer Van der Geest: Voor.

De voorzitter: Mevrouw De Groot.

Mevrouw De Groot: Voor.

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Tegen.

De voorzitter: De heer Houtepen

De heer Houtepen: Tegen.

De voorzitter: De heer Klein.

De heer Klein: Tegen.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Voor.

De voorzitter: De heer Krol:

De heer Krol: Tegen.

De voorzitter: Mevrouw Mager.

Mevrouw Mager: Tegen.

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Voor.

De voorzitter: Mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Tegen.

De voorzitter: De heer Oostrum.

De heer Oostrum: Voor.

De voorzitter: Mevrouw Paans.

Mevrouw Paans: Tegen.

De voorzitter: De heer De Pagter.

De heer De Pagter: Tegen.

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Voor.

De voorzitter: De heer Polatli.

De heer Polatli: Tegen.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Tegen.

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Voor.

De voorzitter: Mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Tegen.

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Voor.

De voorzitter: De heer Van Veen.

De heer Van Veen: Tegen.

De voorzitter: De heer Van Willigen.

De heer Van Willigen: Voor.

De voorzitter: De heer Bahlmann.

De heer Bahlmann: Tegen.

De voorzitter: 10 voor, 14 tegen. Daarmee is dit amendement verworpen.
Ik kijk even naar boven: is de techniek nu gereed? Ja, voor de moties kunnen we in ieder geval wel gebruikmaken van het systeem.
Motie M1 is ingetrokken. Motie M2 is aangehouden. Dan zijn we bij motie M3, 'Minimabeleid voor meer Gorcumers'. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen?

De heer Van Veen: Ja, voorzitter-

De voorzitter: De heer Van Veen.

De heer Van Veen: In eerste instantie hadden we gevraagd hem aan te houden, maar vanuit de urgentie en collegialiteit en als voorbode op de raadsbrede samenwerking, zijn wij bereid de motie voor de minima te ondersteunen.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming over motie M3.
Ik constateer dat de motie unaniem is aangenomen met 24 stemmen voor. Een mooie wijze van samenwerken voor de stad!
Dan zijn we bij motie M4, 'Gorcumse binnenstad als warenhuis'. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Wij ondersteunen het initiatief van harte, maar sluiten ons aan bij de woorden van de wethouder op dit punt.

De voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval. Ik open de stemming.
De motie is verworpen met 14 stemmen tegen en 10 stemmen voor.
We zijn bij motie M5, 'Ondertekening Direct Duidelijk-deal'. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming.
De motie is verworpen met 14 stemmen tegen en 10 stemmen voor.
Dan zijn we bij motie M6, 'Meer bankjes in de stad'. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. We zijn genegen voor te stemmen, maar altijd in overleg met de omwonenden; over de bankjes, bedoel ik!

De voorzitter: Goed. Dan breng ik de motie in stemming.
Deze motie is unaniem aangenomen, met 24 stemmen voor.
Aan de orde is ten slotte het raadsvoorstel met betrekking tot de perspectiefnota. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik het raadsvoorstel in stemming.
De perspectiefnota 2023-2026 is unaniem aangenomen. Dank u wel.

14. Sluiting.

De voorzitter sluit te 00.42 uur de vergadering.

Sprekersindex:

Bahlmann, B.C.S, 50, 51

Boutachkourt, A., 50

Dansen, mw. E.L., 50

Doesburg, R.P. van, 19, 21, 22, 23, 25, 47

Geest, J.P. van der, 50

Groot, mw. P. de, 50

Hamann, mw. E.W.H., 11, 25, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 50, 52

Houtepen, M.C., 50

Klein, J., 49, 50

Koçak, E.A., 35, 36, 43, 50

Kraaijeveld, E.C.M., 16, 17, 46, 47

Krol, A., 9, 10, 11, 16, 21, 22, 23, 24, 33, 34, 35, 36, 49, 50

Mager, mw. A., 50

Meijden, T.I. van der, 12, 17, 24, 25, 26, 27, 28, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 51

Metz, mw. G., 51

Oostrum, J.C., 5, 30, 34, 36, 42, 49, 51

Paans, mw. W., 51

Pagter, M. de, 51

Pellikaan, mw. L.P.W., 4, 15, 29, 32, 33, 35, 37, 49, 51

Polatli, F., 51

Santen, N. van, 8, 18, 28, 31, 32, 47, 51, 52

Schefferlie, P.C.J., 27, 28, 34, 35, 43, 44, 51

Stevens, mw. D., 13, 42, 43, 44, 45, 51

Tekir, I., 16, 21, 33, 34, 38, 39, 40, 46, 51

Veen, D. van, 3, 26, 27, 28, 29, 51, 52

Willigen, C. van, 51

Zanten, D. van, 15, 16, 45, 46